

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.184,
Wien št. 105.241.

Naročnina snaga mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Sovjeti v mednarodni zajednici

Sovjetska Rusija je postala članica Društva narodov. V to največjo in najvažnejšo mednarodno zajednico je pristopil oni svet, ki je še pred nedavnimi leti energično odklanjal vsako zvezo in skupnost z neboljševskim, ali kakor ga v Moskvi imenujejo, s »kapitalističnim svetom«. Podčrtati je treba na eni strani, da se je Rusija sama potegovala za sprejem v Društvo narodov, na drugi strani pa tudi dejstvo, da med članicami ženevske zveze ni bilo nobene, ki bi se sprejemu resno upirala. Protestni govori in odklonilni glasovi so bili pretežno akademskega značaja; skoro gotovo ne bi jih bilo, ako bi bila nevarnost, da bodo res preprečili priključitev sovjetov.

Pristop Rusije je nedvomno eden najpomembnejših dogodkov na mednarodni politični pozornici v povojni dobi. Kot komentar bi se mogle pisati knjige. Mnogo tega se je napisalo že o priliki polemike, ki se je razvila okrog vprašanja, ali naj se povabi Rusijo v Ženevo ali ne.

Tudi Jugoslavija je bila med državami, ki so podpisale povabilo sovjetski vladi, da naša država niti se ni v oficijelnih stikih z njo. Jasno je, da je do jugoslovenske odločitve prišlo izključno z vidikov onih velikih stremeljenj, ki so dovedla do pravkar storjenega ženevskega koraka. Kajti nihče ne more zanikati, da pomeni v današnjem položaju sovjetski vstop v ženevsko zajednico veliko ojačanje mirovnega razpoloženja in mirovnih šans v Evropi. To je vsekakor osnovna stvar, poglavitni učinek in uspeh, ki se pričakuje v vrstah vseh onih činitelev, ki so aranžirali ruski pristop in glasovali za povabilo in sprejem. Rusija je pričela iskati zaslon, ki jo bo varoval od sovjetov.

Da je Društvo narodov s pristopom Rusije — in izstopom Japonske — postalo še bolj evropska institucija, je res in njegovemu dobremu funkcioniranju to ne more biti v kvar. Saj je tudi izven dvoma, da se s pristopom težke ruske politike zopet obrača bolj na evropsko stran.

Vsa Evropa bo napeto motrila, kako se bo ruska diplomacija obnašala v Ženevi. S tem, da se je deklarirala za brezpartijsko mirovno politiko v Evropi, je dana najenostavnejša osnova za sodelovanje enakosmerjenih sil, katerih najagilnejši vodja je vsekakor Francija. Kakšne bodo še druge konsekvence, bo morala pokazati bodočnost. Gre tu pred vsem za zadevo, ki je za konsolidacijo Evrope izrednega pomena, namreč za podpihovanje komunističnega razdiralnega dela po Moskvi.

Bili so časi, ko je med Ženevo in Moskvijo divjal neizprosen besedni boj, in še pred razmeroma kratkim časom skoro da ni bilo nikakršnih znamenj, ki bi bila napovedovala spravo in sporazum obeh nasprotnikov. Vendar pa se je kljub temu vedno pogostje javljala misel, da brez Rusije, ki predstavlja dobrih 160 milijonov prebivalcev in eno šestino svetovne površine, ni misliti na stalno in dobro ureditve svetovne politike. Ta misel je pridobivala na pristažih zlasti zadnjih pet let, odkar je Sovjetska Rusija sama na nedvoumen način pokazala, da je zapustila fantastično idejo, zavladati nad vsem svetom potom svetovne revolucije, ter se je postopoma pričela zblíževati z ostalim svetom.

Prav to približevanje pa je pričelo tudi o tem, da se je Rusija v svoji notranji in zunanji politiki po silni prirodne razvoja tako silno oddaljila od svojih prvotnih revolucionarnih in destruktivnih načel, da je postala misel organskega zedinjenja z ostalim svetom ne samo možna, ampak naravnost pereča. Na to bistveno razliko med Ljeningom in današnjo Rusijo je v prvi vrsti oprl svoj zagovor sovjetskega pristopa tudi francoski zunanji minister Barthou.

V interesu ozdravljenja Evrope je treba želeli, da bi imeli prav oni, ki napovedujejo, da bo skupnost z ostalim svetom, reprezentiranim po Društvu narodov, ruski razvoj v pravcu solidarnosti vseh mirotvornih narodov še pomejšala. To bi še posebej pozdravili Slovani, ker tak razvoj nujno vodi tudi k pospešenemu povratku Rusije v veliko slovansko rodbino.

Volitve v Avstraliji

Melbourne, 19. septembra. V. Volitve v Avstraliji so imele naslednji izid: združena stranka 1.20.768, agrarci 347.913, delavska stranka 869.628, Langova delavska stranka 483.182. Komunisti so dobili samo 41.200 glasov ter ne bodo zastopali v reprezentativni zbornici.

JUGOSLAVIJA IN RUSIJA

Zunanji minister g. Bogoljub Jevtić o odnošajih med Jugoslavijo in Rusijo po vstopu Sovjetov v Društvo narodov in o drugih aktualnih ženevskih problemih

Ženeva, 19. septembra. r. Ker so velika mednarodna vprašanja, zaradi katerih se je zbralo v Ženevi toliko številnih predsednikov vlad in zunanjih ministrov, v glavnem razčiščena, ako tudi ne povsem rešena, je jugoslovenski zunanji minister Bogoljub Jevtić v ponedeljek zvečer po osemurnem sodelovanju v skupščini narodov odpotoval iz Ženeve. Svoje bivanje v Ženevi je izkoristil tudi za rešitev drugih važnih zadev in je imel zato ponovno razgovore z zastopniki tujih držav. Poleg vsakdanjih stikov z dr. Benešem in Titulescom so bili posebno važni njegovi sestanki s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem, francoskim finančnim ministrom Germainom Martinom, bolgarskim zunanjim ministrom Batalovim, avstrijskim kancelarjem Schuschniggom ter avstrijskim zunanjim ministrom Bergerom - Waldeneggom. Na vseh teh sestankih so razpravljali o zadevah, ki se direktno tičejo tudi Jugoslavije.

S francoskim zunanjim ministrom je končal razgovore, ki so se vršili že prej v Parizu in Beogradu o vprašanjih srednje Evrope in konsolidacije mira na Balkanu. S francoskim finančnim ministrom je končal razgovore o povečanju in realiziranju kontingenta našega uvoza v Francijo, o čemer se je že prej pogajal v Parizu.

Po naročilu iz Sofije je bolgarski zunanji minister Batalov informiral jugoslovenskega zunanje ministra o položaju na Balkanu in tudi o razvoju notranjih razmer v Bolgariji. Končno je imel gosp. Jevtić možnost, da je avstrijskemu kancelarju dr. Schuschniggu ter zunanjemu ministru Bergeru - Waldeneggmu, ki sta ga obiskala, obrazložila svoje mnenje o načinih ureditve sosednjih odnošajev in omožčenju sodelovanja v Podunavju.

Stališče Jugoslavije do Rusije neizpremenjeno

Pred svojim odhodom v Beograd je zunanji minister Jevtić obrazložil zastopniškim tiska svoje mnenje in najvažnejšim vprašanjem, ki se je obravnavalo na letošnjem zasedanju skupščine Društva narodov, o vstopu Rusije v Društvo narodov in o preokretu, ki ima s tem nastopiti v mednarodnih odnošajih. Izjavil je med drugim:

Sedanje zasedanje skupščine Društva narodov, na katerem je bila naša kraljevina izkazana čast z izvolitvijo njenega predstavnika za podpredsednika, je bilo eno izmed najvažnejših. Brez kakih iluzij ter političnih spekulacij ga obeležuje preokret v mednarodnih odnošajih Sovjetske unije, zlasti glede na Evropo.

Sprejem vseh obveznosti in paktov od strani Rusije ter posledice njenega sodelovanja v Društvu narodov predstavljajo na vsak način pozitivno obljubo ne samo izpremembe taktike, temveč tudi njenih političnih ciljev. V koliko bošta ta obljuba in pričakovanje uresničena, bo odvisno tudi od razvoja težkih notranjih razmer v tej veliki državi, na kar vsekakor vpliva tudi mednarodni položaj, v katerem se nahaja. Naš glas za sprejem Rusije v Društvo narodov je v soglasju s splošno politiko Društva narodov, v smislu njegove univerzalnosti ter pozitivnega sodelovanja za organiziranje mira po načelih, ki jih je izrecno sprejel vsak član Društva narodov. Na podlagi te politike je bila tudi izražena želja, naj bi se pridružila tudi Sovjetska unija, prevzemajoč neizogibno vse posledice obveznosti pakta Društva narodov.

Ni potrebno pristavljati, da ostajamo popolnoma svobodni pri ohranitvi svojega dosedanjega stališča, živo spremljajoč nadaljnji razvoj politike Sovjetske unije.

Avstrijski problem

Glede na vesti o akciji za ustvaritev pakta, ki naj bi zajamčilo neodvisnost Avstrije, je izjavil zunanji minister Jevtić: Spričo splošno ugodno atmosfero, v kateri se proučujeta avstrijsko vprašanje in zagotovitev mira v podunavski Evropi, se

Litvinov prvič na seji sveta Društva narodov

Na večerajšnji seji sveta Društva narodov je ruski zunanji minister Litvinov ponovil svoje izjave o miroljubnosti Sovjetske unije

Ženeva, 19. septembra d. Po snočnjem zasedanju skupščine Društva narodov je Rusija prvič sodelovala na seji sveta Društva narodov, kjer je bilo njenemu zastopniku Litvinovu dodeljeno mesto med zastopniki Anglije in Poljske. To mesto je prej zavzemala Japonska, kar je danes vzbudilo posebno pozornost.

Predsednik sveta Društva narodov dr. Beneš je po otvoritvi seje iskreno pozdravil prvega zastopnika Rusije v svetu Društva narodov Litvinova. Prav tako prijetno je pozdravil zunanje ministra Tevlika Ruždi beja kot prvega predstavnika Turčije v svetu Društva narodov, ki je bila sprejeta v Društvo narodov pred dvema letoma, nato pa prav tako novega člana, čiljskega delegata Rivasa.

Ruski delegat Litvinov se je danes

ne more poudariti nobena že določena formula za ureditev odnošajev v srednji Evropi in za konsolidacijo pozitivnega sodelovanja v Podunavju. Mnogi načrti, o katerih govore, doslej niso bili niti sprejeti v resen pretres zaradi njihove nerealnosti in nasprotosti posebnih ciljev zainteresiranih strank. Gotovo je, da bo avstrijskemu vprašanju prihodnje dni posvečena povečana pozornost, ker je sedaj odstranjeno z dnevnega reda glavno vprašanje, vstop Sovjetske unije v Društvo narodov. Glede na avstrijski problem je Mala antanta zavzela določeno in jasno stališče, ki je brez dvoma tudi edino evropsko in zaradi tega v popolnem soglasju s politiko Društva narodov, izven katerega ne more biti uspešno zagotovljena nobena rešitev.

Enodušnost Male antante in balkanskega sporazuma

Glede na razgovore zunanjih ministrov Male antante in balkanskega sporazuma je g. Jevtić izjavil:

Kar smo delali in sklepali, je bilo jasno obrazloženo v komunikacijah. S svoje strani želimo poudariti, da se je sodelovanje Male antante in balkanskega sporazuma manifestiralo tudi ob tej priliki s svojo enodušnostjo in v popolnem skladu s splošnimi stremeljenji za ohranitev in zagotovitev mira ter za spoštovanje pogodb.

na seji sveta ponovno zahvalil za prisrčen sprejem ter je poudarjal, kar je že snoči izjavil na seji skupščine Društva narodov, da je treba videti v vstopu Rusije v Društvo narodov ojačanje te ženevske ustanove in glede na to tudi uveritvev miru. Istočasno je izrazil svoje zadovoljstvo, ker je skupno z Rusijo prišla v svet Društva narodov tudi Turčija.

Končno se je danes Litvinov prvič udeležil banketa, ki ga je mednarodno združenje pri Društvu narodov akreditiranih novinarjev priredilo kakor običajno vsako leto na čast predsedniške skupščine ter svetu Društva narodov in šefom delegacij. Barthou, Sandier, Titulescu, Madariaga, Politis in mnogi drugi državniki so bili sprejeti kakor vedno zelo prijazno od strani novinarjev. Sedanjí predsednik tega

mednarodnega novinarskega združenja Vinding je pozdravil predvsem francoskega zunanje ministra Barthouja, ki je dal pobudo za vstop Rusije v Društvo narodov, nato predsednika skupščine DN Sanderja, predsednika sveta dr. Beneša, ruskega delegata Litvinova ter ostale.

V svojih odgovorih so Sander, Barthou in Litvinov poudarjali pomen tiska in podali tudi politične izjave, ki se v glavnem strinjajo s tem, kar so povedali že v svojih govorih v Društvu narodov samem v poslednjih dneh. Kljub temu je treba iz Barthoujevega govora poudariti odzave, v katerem je dejal, da predstavlja vstop Rusije v Društvo narodov jamstvo za mir. Vstop Rusije v ženevsko ustanovo more odstraniti vse dosedanje nesporazume. Svet preživlja izredno težko krizo. Francija noče vojne, niti ni tako nečloveška, da bi si želela vojno. Trudim se, da je dejal s povzdignjenim glasom, da bi posnemal svojega pokojnega prijatelja Aristida Brianda!

Po banketu je ruski ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov na vprašanje ali bo dal kak intervju novinarjem odgovoril: »Sedaj ne mislim dati nikakih izjav. Čuli ste moj govor na snočnji seji skupščine in sedaj na vašem banketu. To vam more biti za sedaj dovolj. Rusija bo sodelovala za ohranitev mira, kar more roditi ugodne rezultate. Upam, da bo mene in moje tovariše v Društvu narodov podprli vsi tisk. Zato mi je tisk drag, ker more mnogo doprinesti k mednarodnemu sporazumevanju.

Delo sveta DN

Ženeva, 19. septembra, w. Svet Društva narodov se je dopoldne sestal k tajni seji, na kateri je razpravljal o celi vrsti pravnih zadev ter o vprašanju imunitete in plač uradnikov plebiscitne komisije v Posaarju. Nato je bil namestnik dosedanjega člana plebiscitne sodišča prof. Figueireda, ki je zbolel, imenovan za člana evropskega plebiscitnega sodišča v Posaarju prof. Cabral de Moncada (Portugalska). Za zastopnika Društva narodov v Bolgariji je bil določen Anglež Cheysson. Nato je sledila javna seja sveta, na kateri je francoski zunanji minister Barthou poročal o delih mednarodne komisije za intelektualno sodelovanje in o delu pariškega instituta za intelektualno sodelovanje. Nato so razpravljali o sporu zaradi Gran Chaca in o sporu med Grčijo in Bolgarijo zaradi gozdov na ozemlju Rodopa.

Iz gospodarskega odbora

Ženeva, 19. septembra. AA. V gospodarskem odboru skupščine DN je belgijski delegat Langenhove opozoril na predlog, ki so ga Zedinjene države predložile na konferenci v Montevideu. Po tem predlogu naj bi določila o največji ugodnosti ne veljala za mednarodne pogodbe o pospeševanju mednarodne trgovine.

Odhod Barthouja

Francoski zunanji minister Louis Barthou je nočjo odpotoval v Pariz, kjer se jutri udeleži seje ministrskega sveta. Po jutrišnjem se bo sestala vsa vlada v Etitajski palači pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Na obeh sejah bo zunanji minister Barthou poročal o poslednjih dogodkih v Ženevi, kamor se bo vrnil prihodnji ponedeljek.

Za varstvo Avstrije

Avstrijska neodvisnost naj bi se zajamčila s splošno pogodbo v okviru statuta Društva narodov

Pariz, 19. septembra, g. Današnji »Temps« piše: Evropski državniki se bavijo sedaj s proučitvijo vprašanja, v kaki obliki bi se najbolje zajamčila neodvisnost Avstrije. To vprašanje zavzema pri ženevskih pogajanjih velik obseg. V prvi vrsti prihaja v postev pakt nasledstvenih držav, nadalje kolektivno jamstvo Francije, Velike Britanije in Italije ali končno splošna pogodba o jamstvu v okviru statuta Društva narodov, ki bi bila obvezna za vse članice Društva narodov. Zdi se, da ima ta formula sedaj največ upanja v uspeh. Tako rešitev bi omogočila tudi tesnejšo zvezo med državami Podunavja. V ostalem bi se morali prej urediti gotovi politični problemi med državami Male antante in ostalimi tremi državami. Anglija noče na kontinentu prevzeti novih obveznosti, Francija pa bo zastavila vse svoj vpliv, da zagotovi neodvisnost Avstrije. Bliznji obisk avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga v Parizu bo povod za obširne razprave o tej zadevi.

Italijanski militarizem

Vojaška izobrazba vsega naroda — Vznemirjenje v francoski javnosti

Rim, 19. septembra. AA. Zakonski načrt o militarizaciji naroda pravi, da bo pouk balil od 8. do 14. leta civilnega in moralnega značaja. Od 14. do 18. leta bo poudarek na telovadbi in sportu. Vojaška izobrazba v pravem smislu se prične šele z 18. letom. Izpolnjevanje oboroženega naroda se bo vršilo pod vodstvom posebne »selanove« z generalom na čelu. Po aktivni vojaški službi naj ekušano ohraniti vojaškega duha v rezervnih formacijah in v kadrih. Dijaštvo vseučilišč in višjih šol se bo moralo vežbati v posebnih tehničnih vajah.

Pariz, 19. septembra. n. Razpravljajo o najnovejših sklepih italijanske vlade glede vojaške izobrazbe vsega naroda, piše »Matin«: Sklepi, ki jih je sprejela italijanska vlada o vojaški izobrazbi vsega naroda, so izzvali v pariških političnih in vojaških krogih največjo pozornost. Na tak način bo, po-

Dunaj, 19. septembra, č. Poluradna »Reichspost« je objavila uvodnik, v katerem protestira proti neprestanim debatom o tako zvanem avstrijskem vprašanju in pravi, da avstrijskega vprašanja sploh ni. Vse odredbe vlade za ohranjanje avstrijske nezavisnosti so bile izdane v interesu Avstrije.

Dunaj, 19. septembra. AA. Zvezni kancelar dr. Schuschnigg se je vrnil večeraj iz Ženeve. Iz člankov, ki jih prinašajo dunajski listi pri tej priliki, se vidi vzlic velikemu optimizmu, da se na sklenitev garancijskega pakta glede neodvisnosti Avstrije za sedaj še ne more računati, ker obstoje še nekatere težkoče. Po informacijah dunajskih listov bodo ženevski razgovori o garancijskem paktu stopili v odločno fazo šele pri obisku francoskega zunanjega ministra Barthouja v Rimu.

Curih, 19. septembra, w. »Baseler Nationalzeitung« poroča iz Berlina, da se Papen mudi sedaj v Berlinu zaradi razgovorov s Hitlerjem. Približno v 8 dneh se bo vrnil na Dunaj.

udarja »Matin«, vsa Italija militarizirana in italijanski narod pridržen tako strogi disciplini, kakor je dosedaj sploh še ni bilo v zgodovini sveta. To pa bo prisililo tudi druge države, da bodo pričele skrbeti za odredbe proti takemu vzajemni vojaškega duha, kakor se je pričelo v Italiji. »Echo de Paris« poudarja, da se glede na to nikakor ne sme zmanjšati stalna vojska v Franciji, nego se morajo obrambne sile še povečati, najbolje tako, da se podaljša vojaški službeni rok in se doseže s tem stalna efektivna vojska 100.000 moč.

Odlična gosta v Beogradu

Beograd, 19. septembra p. Na zemunskem letališču sta danes pristala bivali francoski letalski minister Pierre Cot in rumunski princ Jurij Bibescu.

Neurath o nemški politiki

Kočljiv gospodarski položaj sili Nemčijo k avtarkiji — Nemško stališče napram Društvu narodov ostaja neizpremenjeno

Berlin, 19. septembra. AA. Na zaključni seji 9. mednarodnega kongresa za ceste je imel nemški zunanji minister Neurath velik govor, v katerem je med drugim izjavil:

Notranje tržišče je sedaj v Nemčiji urejeno, urediti je treba še zunanje tržišče. Predsednik nemške državne banke doktor Schacht je nedavno pojasnil, zakaj mora Nemčija preurediti tudi svoje zunanje trgovinske odnose. Inozemstvo smatra njegove besede za nasilne, toda v podobnih vprašanjih je potrebna jasnost in odkritost. Če inozemstvo nemških težkoč ne bo razumelo, bomo morali omejiti svoj uvoz po svoji plačilni zmoglosti. Nemška vlada smatra, da gospodarska izolacija Nemčije ni dobra, toda s svojo pridnostjo in novimi iznajdbami hočemo postati čim dalje manj odvisni od inozemstva. Ker ležimo sredi Evrope, moramo imeti z vsemi

sosedi gospodarske odnose, ki bodo v duhu vzajemne popustljivosti. Zaradi strovin moramo imeti prijateljske stike tudi s prekomorskimi državami. Če pa nas bodo prišli k avtarkiji, se nam ne bo smelo očitati, če bomo razvili ta sistem do popolnosti, čeprav proti svoji volji.

Neurath je nato izjavil, da Nemčija nima imperialističnih ciljev. V vojaškem oboroževanju želi le enake pravice, kakor jih imajo drugi, in sicer zato, da bi lahko postala dejanski činitelj mira v Evropi.

O Posaarju je izjavil, naj se to vprašanje uredi v smislu mirovnih pogodb. Iz Društva narodov je Nemčija izstopila, ker so ji odklonili enake pravice. Društvo narodov samo pa je treba temeljito reformirati, da lahko postane orodje pravega mira. Iz istih razlogov je Nemčija proti vzhodnemu paktu.

Hud vihar v Nemčiji

Berlin, 19. septembra. AA. Dočim vlada po vsej Nemčiji lepo jasno vreme, so v vzhodnem delu Hartza in v Krkonoših napravili viharji velikansko škodo, tem večjo, ker je zaradi hudega deževja nastala povodenj. Ponekod so vode odnesle vso prst in izpremenile cele pokrajine v puščavo. Ponekod je v strastni nevihti padla toča meter na debelo. Postajno poslopje v Quedlingburgu je popolnoma zgorelo, ker je vanj udarila strela. Železniški promet je deloma ustavljen. Saksonska vlada je uvedla nujno akcijo za pomoč prizadetim krajem.

Prepoved angleškega poleta preko Turčije

London, 19. septembra. č. Angleški poslanik v Ankari je protestiral pri turški vladi, ker je sklenila preprečiti polet tujih letal preko turškega ozemlja. Kakor znano, se Angleži pripravljajo za letalsko tekmo na progi London-Melbourne, turška vlada pa je odredila, da se ima preprečiti polet angleških letal preko turškega ozemlja. Vojaška protiletalska artilerija ima nalog obstreljevati vsako tuje letalo nad turškim ozemljem.

Francosko-ruska trgovinska pogajanja

Pariz, 19. septembra. č. Prihodnji mesec se bodo pričela francosko-ruska pogajanja o izmenjavi kmetijskih pridelkov. Kakor domnevajo listi, bo ruski izvoz v Francijo na osnovi pogajanj povečan od 230 na 400 milijonov frankov.

Pomoč poplavljenem na Poljskem Varšava, 19. septembra. AA. Po dosedanjih rezultatih je akcija za pomoč poplavljenim krajem vrgla 6 milijonov zlotov prostovoljnih prispevkov. K temu je treba prišteti še mnogo cementa, drv, sladkorja, semenja in živeža, ki so ga darovala industrijska in kmetijska podjetja.

Nov orjaški parnik

London, 19. sept. AA. Prihodnje sredo bodo spustili v morje nov veleparnik Cunardove družbe »St. 534«. Ogrodje parnika tehta sedaj 40.000 ton. Vlačilne verige tehtajo 2350 ton. Strokovnjaki sodijo, da bo ladja potrebvala za splavljenje v morje 4 minute. Svečanosti bo prisostvovalo pol milijona ljudi. Kret ladje bo opravila krajšica v prisotnosti kralja. Potek proslave bodo oddajali po radiju.

Novo fašistično nasilje

Fašisti hočejo uničiti še zadnjo možnost hrvatskih in slovenskih staršev, da bi svoje otroke ohranili sebi in svojemu narodu

Teroristični pritisk, ki ga izvajajo Italijani s pomočjo svojih oblasti in fašističnih organizacij nad jugoslovenskim prebivalstvom v Istri in Julijski Krajini, se poleg zapiranja šol, zadrževanja organizacij ter prepovedi molitve in petja v slovenskem ali hrvatskem jeziku razširja sedaj po programu tudi na rodilne, ki pošiljajo svoje otroke v šole v Jugoslavijo. Znano je namreč, da so mnogi Slovenci in Hrvati v Italiji šolali svoje otroke v Jugoslavijo, da bi jih rešili pred potujočim in jim ohranili materin jezik. Razumljivo je bilo to tem bolj, ker v svoji ožji domovini nimajo nobene šole, nobenega zavoda, kjer bi se lahko učili tudi materinščine.

Pošiljanje otrok jugoslovenskih rojakov na šolanje v Jugoslavijo seveda ni vseč fašističnemu režimu, ker vsaj malo zavira fašistično politiko raznarodovanja. Šolanje otrok v Jugoslavijo je fašističnemu režimu še tem bolj neljubo, ker vzdržuje in ustvarja vsaj rahle duhovne zveze med zaslužnimi pokrajini in svobodno Jugoslavijo. Zato so bili starši in otroci že

do sedaj izpostavljeni neprestanim šikanam, ki so marsikoga odvrnili od tega, da bi ustregel svoji srčni želji. Vendar pa so mnogi kljub vsem oviram in nevarnostim še pošiljali otroke šolat kam, da bi jih tako ohranili sebi in svojemu narodu.

Ravno te dni, ko je v Švici zasedal kongres narodnih manjšin in je manjšinska zaščita tudi v Društvu narodov bila potpisana v ospredje, pa so prišle iz Italije vesti, da je nestrpni in zaslepljeni fašizem začel akcijo, ki naj odzame slovenskim in hrvatskim staršem še to zadnjo nado. Fašistične oblasti so začele klicati na odgovor starše, ki imajo svoje otroke v Jugoslaviji. Zahtevajo od njih, da morajo navesti utemeljene razloge, zakaj jih ne šolajo v Italiji. Ob enem jim grozi s sodnim preganjanjem zaradi — odtujitve otrok!

Ako bodo italijanske oblasti to akcijo nadaljevale — in bati se je treba, da jo bodo — bo to pač najboljši dokaz, da fašizem ne misli iskreno ne na sporazum s Francijo in še manj na sporazum z Jugoslavijo.

Francosko-italijansko zblizanje

bb—Zeneva, 17. sept.

Dvodnevno posvetovanje stalnega sveta Male antante, ki se je vršilo ob koncu prošle tedna v Zenevi, je zopet enkrat razpršilo razne napovedi izvestnih mednarodnih krogov, ki jim je Mala antanta že deset let trn v peti in ki zato vedo povedati vsak čas o nje razpadu. Zlasti to pot so se nadejali, da se bo izkazala nesloga treh zvezniških držav, ko sta bili na sporodu posvetovanja dve tako važni stvari, kakor sta sprejem Rusije v Društvo narodov in zblizanje med Francijo in Italijo. Nepriljubljeni Male antante so kratko in malo zaključili, da sta obe zadevi take narave, da bosta napravili konec vzgledni enodušnosti treh zaveznikov držav.

Vsa poročila o posvetovanju pa so temeljito razočarala kvaražugone in njihova blamaža je samo zaradi tega ostala nekoliko v ozadju, ker je pozornost vsega sveta obrnjena pač na sam pristop Rusije v ženevsko društvo. Ravno v obeh zgoraj omenjenih točkah se je pokazal enoten pogled treh zaveznikov, ki so bile med omlit tridesetimi državami, v katerih imenu je došlo povabilo za vstop v društvo. To dejstvo ni iznenadilo nikogar, kdor je pazno zasledoval razvoj tega vprašanja, in ako zadeva še ni urejena do najmanjših podrobnosti, je to le znak, da potrebuje še časa, da se odstranijo vsi zadržki. Dejstvo, pa, da so za sprejem Rusije složno glasovale vse tri države, dokazuje, da je bil o njihovih odnošajih do Rusije med vsemi tremi članicami Male antante že davno dosežen popoln sporazum.

Manj sigurno je bilo, enodušno odobravanje francosko-italijanskega zblizanja, saj je to vprašanje še popolnoma sveže ter se ni bilo vsestransko pretehtano glede na njegove učinke in skrajne posledice. V ostalem so se zunanji ministri naših treh držav za sedaj zedinili šele na okvirno formulo, da bodo zavezniki države storile vse mogoče, da ne bi onemogočile širšega mednarodnega sodelovanja v smislu francoskega koncepta. Pariško prizadevanje, da se s pogodbi stori obširna, po možnosti vsestranska zveza držav, ki bi jamčila za mir, bi se zdelo marsikomu nekam pretirano in svrhi popolnoma neprimerno. Saj vemo, da večvečerske države že sam po sebi Društva narodov in ako so lahko pogodbe dovoljno jamstvo za ohranitev mira, bi zadostovalo že Društvo narodov v ta namen in bi Briand-Kelloggov pakt bil skoraj nepotreben plezamec. Na žalost pa vidimo, da nekatere države rušijo mednarodne pogodbe in ne drže prevzetih obveznosti. S tega vidika se zde skoraj vsa prizadevanja za sklenitev novih, čim obširnejših paktov skoro brez vsakega pomena. Take obširne zveze, ki vsebujejo prirodne nasprotitve in naravne zaveznike, samo rušijo že doseženo ravnotežje, kajti prirodnih nasprotstev ne spravi s sveta noben pakt.

Nekako sličen pomen bi imelo novo francosko-italijansko zblizanje, ako novi element, Italija, iz temelja ne izpremeni svoje dosedanje zunanje politike in prvi vrsti pusti Mali antanti, ki je važen člen široko zasnovane francoske akcije. Vstop Italije v krog držav, ki so pristale že pred leti na francoski koncept o zagotavljanju evropskega mira, bo pred vsem moral biti združen z odpuščanjem Rima po vzhodni strani Jadrana in s popolnim zatorenjem ome fašistične notranje politike, ki je narodu vedno kazala Jugoslavijo kot ozemlje, ki mora postati lahek plen italijanske vojske. Da to ne bo lahko sedaj, ko je že eno leto italijansko pokolenje vzgojeno v tem sovražnem duhu, je jasno. Vendar pa si brez te popolne preorientiranosti ni mogoče predstavljati zblizanja in boljših odnošajev ter sploh pogodbe, ki naj ima vsaj senco pomena.

Nič manj važna ni naša zahteva po ureditvi vprašanj jugoslovenske narodne manjšine pod Italijo vsaj v toliko, da bo lahko živela človeka vredno življenje. Dokler ta zadeva ne bo urejena, ni mogoče misliti na iskreno zblizanje in vsak pakt, ki bi bil sklenjen preko te odtirane rane, bi bil brez resnične in trajne vrednosti. Kakor je želeli da bi med obema jadranskima državama nastopila doba dobrososedskih odnošajev in na jugoslovenski strani gotovo ne manjka najboljših volje za to, je vendar iluzorno vsako navidezno zblizanje, dokler je jugoslovenska narodna manjšina edina na svetu po svoji žalostni usodi in dokler je Italija edina država, ki dopušča in odobrava tako barbarstvo sredi Evrope nad kulturnim narodom. Poleg mnogih drugih stvari, ki morajo biti temeljito izpremenjene, sta to dve glavni točki, ki onemogočata vsako zblizanje. Ako pa se bo vzporedno z zblizanjem tudi opazila dobra volja po koreniti preorientaciji, ne bo na jugoslovenski strani nikogar, ki bi iz srca ne pozdravil plemenitega francoskega prizadevanja za utrditev mira.

Narodna strokovna zveza o minimalnih mezdah

Upravni odbor Narodne strokovne zveze je imel v nedeljo 16. t. m. svojo sejo v dvorani Delavske zbornice. Seje so se udeležili delegati 27 podružnic iz vseh kraljev Slovenije. Na dnevnem redu je bila razprava o socialnem zavarovanju delavcev s posebnim ozirom na osnutek zakona o minimalnih mezdah. Na seji, ki je trajala od 9. do 14. ure, se je podrobno razpravljalo o vseh perečih delavskih vprašanjih in je bila ob koncu seje sprejeta resolucija, ki je bila odposlana vsem merodajnim faktorjem. Resolucija se glasi:

I. Pozdravljamo vsak ukrep na polju socialne preskrbe delavstva, ki je namenjen omiljenju sedanjega težkega položaja in omilitvi brezposelnosti.

II. Dosedanje delo na socialno političnem polju se mora nadaljevati po smotnem načrtu, tako da ne bodo vsakokratni ukrepi pomenili le poskuse brez vidnega cilja v bodočnosti.

III. Za izboljšanje delavskega položaja je potrebno izvesti v zakonu predvideno starostno in invalidno zavarovanje ter tako ustvariti poleg razširjenega starostnega zavarovanja za namene ustanove, ki bo zmanjšala število brezposelnih s tem, da izloči vse one delavce, ki so si zaslužili pravico do pokojne.

IV. Starostnemu zavarovanju mora slediti zavarovanje za slučaj brezposelnosti, ki naj se izvede zaenkrat kot razširitev delovanja Borze dela, oziroma povečanja njenih podpornih fondov.

V. Izvedba teh zahtev je zvezana z večimi izdatki, ki se morajo kriti s prispevki interesov in države. Država naj dobi potrebna sredstva s posebnim obdavčenjem industrij, ki z mehanizacijo in racionalizacijo večajo število brezposelnih in ki uživajo izjemno carinsko zaščito na račun potrošnikov. Prispevki zavarovancev pa ne smejo pomeniti povirjanja že itak visoke davčne obremenitve delavskih mezd, zato naj se sedanja davčna obremenitev spremeni v zakonite zavarovalne prispevke.

VI. Vsi ti ukrepi pa so neučinkoviti, če država ne sprejme naše zahteve glede izdaje zakona o določitvi minimalne delavske mezd. Tozadevni načrt, ki ga je izdelala Delavska zbornica v Ljubljani, naj bo osnova, upoštevajoč utemeljene pripombe.

VII. K načrtu Delavske zbornice za zakon o minimalnih mezdah pripominjamo, da medzni inspektorati ne bi smeli v nobenem slučaju določiti mezd, ki je pod najnižjo predvideno mero. Skupine, ki jih predvideva pravilnik k temu zakonu, so zelo enostavne in pregledne, samo da razdelitev na sezonske in nesezonske delavce ne sme vplivati na kriterije, ki so odločilni po drugih zakonih, posebno pri podeljevanju podpore od strani Borze dela.

V nobenem slučaju pa ne sme ta pravilnik vztrajati na razlikovanju med zaslužkom delavcev in delavk. Samo tako bomo izključili usodopolno konkurenco med moško in žensko delovno močjo, ki večkrat ustvarja primere suženjskega izkoriščanja.

Odnosaji z Bolgarijo

Sofija, 19. septembra. p. Jugoslovenski poslanik v Sofiji dr. Cincar-Marković je včeraj posetil ministrskega predsednika Georgijeva. Bolgarski listi v zvezi s tem sestankom poročajo, da so se jugoslovenski bolgarski odnošaji ponovno zboljšali. Pri tem podpirajo tudi pomen razgovorov, ki sta jih imela te dni v Zenevi zunanja ministra Batalov in Jevtić.

Razid makedonstvujuščih v Trakiji

Sofija, 19. septembra. Ep. Predsednik centralnega komiteja trakijske ilegalne makedonske organizacije Asen Petrov je poslal vsem uredništvom sofijskih listov okrožnico, v kateri obvešča javnost, da se je njegova organizacija prostovoljno razšla. Policija je včeraj aretirala še enega izmed makedonskih teroristov, namreč Nikola Ajolova.

Minister za notranje zadeve Midlev je sredi izjavil novinarjem, da se bo vlada tudi v bodoče z vso resnostjo borila proti ilegalnim organizacijam. Vsak terorist bo aretiran, če se svobodno ne vda. Vsi teroristi, ki se sami niso prijavili sodišču, bodo sejeni v kontumacijo.

Obisk Titulesca v Rimu

Pariz, 19. septembra. 3. Iz Rima poročajo, da tamkajšnji dobro poučeni krogi znova trdijo, da bo tudi rumunski zunanji minister Titulescu za Barthoujem obiskal italijansko prestolnico.

Pri sladkorni bolezni

Vam pomaga priznana Rogška slatina
»Donate« vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika!

Kaj pa je tebe treba?

Iz Trbovelj nam pišejo:

Ustanovni občni zbor opozicijske Narodne stranke bi se bil moral vršiti v nedeljo v gostilni pri Pravdiču. Ker pa so pri nas vsa zborovanja prepovedana, se občni zbor ni mogel vršiti. Ustanavljanje nove stranke se nam zdaj nepotrebuje, ker se bodo s tem le še bolj cepile narodne in delavske sile. Ustanovitelji nove stranke računajo s splošnim nezadovoljstvom, ki ga povzroča gospodarska kriza, katere pa tudi oni ne bodo rešili. Lahko je operirati z demagoškimi gesli, ali težje je delati. Jugoslovenska nacionalna stranka v Trbovljah je stala vedno na braniku delavskih pravic, se vedno in ob vsaki priliki zavzemala za delavstvo ter ga v mnogih primerih rešila iz kritične situacije, ko ga je naskakoval velekapital. Delavstvo to dobro ve in se tudi zato zaveda, da mu stranka, ki je v brezupni opoziciji, ne bo mogla pomagati, ako bi to tudi res hotela. Delavstvo ne more čakati na to, kaj bo čez pet ali deset let, ono rabi zaščito in pomoč sedaj, ko bije obupno borbo za biti ali ne biti. Zato dvomimo, da bi se pustilo zavajati v nove avanture, od katerih bo imelo le škodo. Delavstvo bo v svojih težnjah zmagovalo le, ako bo med seboj tesno povezano in se naslanjalo na močno vsedržavno Jugoslovensko nacionalno stranko, ki mu v današnjih razmerah edina more pomagati.

Protestno zborovanje našega ženstva

Ljubljana, 19. septembra. V dvorani Delavske zbornice se je nočujo vršilo zborovanje žen, ki ga je sklicala osrednja organizacija jugoslovenskega ženstva, da protestira proti zapostavljanju žene v družabnem življenju, predvsem proti določbam novega zakona o minimalnih mezdah, ki ga je pred kratkim objavila Delavska zbornica in ki loči vrednost moškega in ženskega dela, ter proti omejitvam, ki so postavljene ženi na poti do izobrazbe. Zborovanje je otvorila g. Brezarjeva, predsednica Zveze delavskih žen, ki je v svojih izjavah poudarjala, da so tudi v dravski banovini podjetja, ki plačujejo žensko delovno silo po 90 in celo po 50 par na uro. Po zakonu, kakor ga predlaga Delavska zbornica, bi žene za enako delo zaslužile 4 do 13 dinarjev manj na dan kakor moški. Nato je govorila še zastopnica državnih namestnikov in predsednik društva Šola in dom dr. Lončar, ki je načelno izrazil svoje mnenje o omejevanju svobode v študiju in javnem delu žene.

Na koncu so bile soglasno sprejete resolucije, ki ugotavljajo: da se pri namestitvah daje prednost moškemu, ne glede na kvalifikacije in na socialne razmere kar najbolj občutijo namestniške prosvetne in prometne resore; da tudi pri napredovanju na ugodnejša mesta prihajajo v prvi vrsti v poštev moški ne glede na službeno leto in na kvalifikacije; da krivice, storjene pri zadnjih redukcijah v prvi vrsti ženskam, se sedaj niso popravile, zaradi česar so mnoge namestnice zapadle obupni bedi. — Zato zahteva zbor, da se priznajo ženskam v državni službi ustavne jamčene pravice pri namestitvah in pri napredovanju, ki so enake za oba spola po načelu: za enako delo, enako plačilo; da se uredba od 13. aprila o izpremembi draginskih doklad prekliče; da se določi za nižje uslužbenke dostojen eksistenčni minimum.

V drugi resoluciji naglašajo žene, da velja protest v prvi vrsti proti ukinitvi učiteljskih šol za žensko mladino, ker spada učiteljski poklic v ono delovno področje, za katero je ženska že po naravi najbolj usposobljena; zato pomenja omejitve namestnica žensk v tem poklicu občutno škodo za narodno vzgojo; ker je učiteljska šola po svojem ustroju najboljša priprava za ženo-mater zato je najmanj umestno, da se prav v ta zavod onemogoča dostop dekletom. Skupščina zahteva, da se tudi ženski mladini nudijo najširše možnosti šolanja; da se zopet otvori učiteljska šola za žensko mladino; da se sprejema na učiteljske absolventi srednjih in meščanskih šol in da odloča o sprejemu v šolo sposobnost, ne pa spol.

Kraljev dar upokojenim oficirjem

Beograd, 19. septembra. AA. Uprava društva upokojenih častnikov in vojaških uradnikov kraljevine Jugoslavije izreka topla zahvala Nj. Vel. kralju, ker je v znamenje visoke pozornosti do svojih častnikov podaril za njihov dom na morju v Bjelji popolno opravilo za obrednico za 50 ljudi in opravilo za 3 sobe, ki se bodo imenovali po priljubljenih kraljevičih Petru, Tomislavu in Andreju.

Mednarodna železniška konferenca v Plitvicih

Plitvice, 19. septembra. n. Danes je bila v hotelu »Plitvice« konferenca mednarodnega železniškega transportnega odbora, čigar članice so železnice uprave držav, ki so sprejele mednarodno konvencijo o prevozu blaga na železnih in konvencijo o prevozu potnikov ter prtljage. Predmet konference ob Plitviških jezerih je bila določitev naknadnih določb mednarodne konvencije o prevozu blaga glede na izpremembe, ki jih je ta konvencija doživela na revizijski konferenci v Rimu. Na današnji konferenci so sodelovali razen zastopnikov naših železnic tudi francoski, nemški, italijanski, švicarski, češkoslovaški, rumunski, poljski, belgijski, danski, avstrijski, madžarski in posarski delegati. Konferenci je predsedoval delegat švicarskih železnic, dočim sta bila poročevalca jugoslovenski delegat dr. Marković, načelnik oddelka generalne direkcije železnic, ter eden izmed francoskih delegatov. Popoldne so se delegati odpeljali v Crikvenico, odkoder so odšli na Sušak in se bodo vrnili domov.

Odhod medparlamentarnih delegacij iz Beograda

Udeleženci interparlamentarne konference za trgovino so včeraj večinom odpovali v Dalmacijo

Beograd, 19. septembra. AA. Po tridnevnem delu je mednarodna parlamentarna trgovinska konferenca z včerajšnjo plenarno sejo končala svoje zasedanje. Delegati so nočjo odpovali v Zagreb, odkoder bodo obiskali tudi Sušak in Split.

Opoldne je priredil v hotelu »Palace« predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi banket, ki so se ga udeležili razen sira Johna Sandemana Aliena in vseh šefov ter članov tujih delegacij tudi namestnik zunanjega ministrstva, kmetijski minister dr. Kojić, notranji minister Živojin Lazić, predsednik senata dr. Ljubomir Tomašić, podpredsednik konference dr. Velizar Janković, predsednik beograjske občine Milutin Petrović s podpredsedniki in člani urave ter več senatorjev in narodnih poslancev.

Na banketu je imel predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi govor, v katerem je med drugim izjavil:

Ob sklepu svojega dela smemo biti zadovoljni z rezultati, ki smo jih dosegli v svojih razpravah. Naša mednarodna parlamentarna konferenca se giblje samo na gospodarskih tleh, kjer so problemi danes brez dvoma najbolj zamotani in najusodnejši. Danes morda mnogi pričakujejo od neje že končnih in odločilnih sklepov, toda mi nismo in tudi ne moremo biti odločilni činitelji. Naša naloga je pokazati najboljše in najsmotnejše ukrepe, ki jih imajo izvesti in uresničiti šele drugi pristojni činitelji, vlade in zakonodajna telesa v posameznih državah. Vsa v svoji državi imamo možnost, da po svojih par-

lamentarnih funkcijah dajemo ideje in pomagamo izvajati ter da na podlagi svojih osebnih opazovanj vplivamo in korigiramo. Tako pomagamo kot člani parlamenta, da se naši predlogi uresničijo. Vloga, vredna vseh naporov in požrtvovanja, ki jo igra ta ustanova že celo vrsto let, je, čeprav skromna, vredna priznanja in hvale, in zato mi dovolite, da nazdravim napredku in dosegam obstoj mednarodne parlamentarne konference za trgovino, v čast vsem njenim odličnim članom.

Predsednik konference sir Allen se je v imenu vseh delegacij zahvalil predsedniku Narodne skupščine dr. Kumanudiju ter vsem delegatom za prisrčno sodelovanje pri reševanju problemov, pri katerih so zainteresirane vse države.

V imenu grške delegacije je nato govoril podpredsednik grškega parlamenta Trikipi, za turško delegacijo pa Zedil Messut bel, ki je predvsem izrazil naglo spoštovanje Nj. Vel. kralju, veliki mu in proslavljenemu osvoboditelju vraga jugoslovenskega naroda in zahvalo vladi za prisrčen sprejem v Beogradu.

Beograd, 19. septembra. p. Generalni direktor francoskih kmetijskih kreditnih ustanov v Parizu in član francoske delegacije na mednarodni parlamentarni trgovinski konferenci v Beogradu g. Louis Tardy je danes posetil upravo naše državne zvezne zveze za kmetijski kredit. Pri svoji so ga prisrčno sprejeli. G. Tardy se je zanimal za organizacijo našega kmetijskega kredita, ki je v ostalem zelo podobna francoski.

Sofijski dnevnik pišejo o Sloveniji

Sofija, 18. septembra. Sofijski dnevnik »Zora« je objavil danes zanimiv članek svojega posebnega dopisnika o kulturnem življenju Slovencev. V njem je polno hvale.

Pravo zadovoljstvo je iti ob prazničnem dnevu skozi slovensko vas. Poljane so kakor parki, pokrajine so obkrožene z blagimi gozdovi. Dvorišča so čista, okna polna cvetja... Kmetovalci, pol meščansko oblačeni, sede pred hišami — z listi v rokah. Kakor znano, Slovenija nima nepismenih ljudi. V ostalem slovenski kmetovalec dela zelo mnogo. Priroda mu je dala krasno, vendar pa neplodno planino. Prelitje je bilo mnogo znoj, debeli žulji so zrasi na dlaneh mnogih kmetijskih pokolenj, preden je bila divja priroda ukročena. Le s trdo borbo je slovenski kmetovalec dosegel kulturno višino, ki je zavidanja vredna.

— On kopri za knjigo in časnikom. Mnogo čita. Toda ne samo dnevnikov in tednikov, marveč naroča tudi knjige. Za 20 Din letno lahko dobi od raznih književnih zadrug po štiri ali pet knjig nabožne vsebine pa tudi romane. Fantastično se skoro zdi, kako mnogo se čita po mestih in vseh Slovenije. Samo knjižne družbe tiskajo letno več kakor 500.000 knjig. Čita meščan, čita kmetovalec, čita delavec... V Ljubljani najdemo mnogo natakarijev, ki vas preseneti s poznavanjem literature. Ni pretirano, ako navedem, da v Ljubljani branje po prodaji zelenjave grede kupovat knjige...

Današnja sofijska »Kambana« pa objavlja na prvi strani razgovor svojega dopisnika z g. dr. Dinkom Pucem, ki ga namerava župana ljubljanskega imenovati bana dravske banovine. Istotako prinaša razgovor s podžupanom prof. Jarcom, ki ga do slednje imenuje pomočnika bana dravske banovine. Oba intervjuja, opremljena s slikama, se nanašata na festival in na oglaševanje bratskih stikov z Bolgari. Z vsem navdušenjem poudarja tudi poročevalec »Kambana« v svojih poročilih lepoto Ljubljane kot gospodarskega in kulturnega središča dravske banovine.

Velik požar v Sofiji

Sofija, 19. septembra. d. V velikem skladišču bolgarskih državnih železnic v neposredni bližini glavne postaje je sredi izbruhnil velik požar, ki se je kmalu razširil na vse poslopje, v katerem so bile ogromne množine olja, laka, bencina, petroleja in drugih lahko gorljivih stvari. Za gašenje so organizirali vse prestolniške gasilce in dva oddelka pionirjev. Žal so se morali gasilci omejiti samo na lokaliziranje ognja. Okoliščina požara je vojaško popolnoma zaprla, ker so se bali eksplozij velikih bencinskih in petrolejskih tankov v bližini. Kolikor je znano, človeških žrtve ni bilo. Doležal so ugotovili, da je ogenj izbruhnil istočasno na več mestih, zaradi česar domnevajo, da gre za požig. Aretirali so nekaj železniških delavcev, ki so bili pred kratkim odpušteni iz službe in ki so jih osumili požiga. Požar so pogasili šele davi. Škoda znaša 20 milijonov levov.

Pridobivanje zlata v Jugoslaviji

Beograd, 19. septembra. p. Narodna banka je danes sprejela prvih 8.2850 kg zlata iz novega rudnika v Slišanah, ki je bilo pridobljeno v prvih treh mesecih obratovanja. Sedaj so v rudniku instalirali nove stroje, ki so prišli iz Nemčije. Popolna kapaciteta rudnika, ki bo v kratkem vzpostavljena, bo znašala 200 ton rude na dan. Kakor znano, sta v naši državi poleg novega rudnika še rudnik Majdanpek in Bor, kjer pridobivajo zlato, oba rudnika pa eksplozirajo tuja podjetja.

Angleško-jugoslovenski otroški sanatorij

Beograd, 19. septembra. p. Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije bo v nedeljo dopoldne posvečen angleško-jugoslovenski dečji sanatorij v Sremski Kamenici. Posvečevali bodo prisotnovali dojetnostni prvi pravoslavne cerkve, zastopniki angleških krogov in predstavniki oblasti.

Nemški poslanik na dopustu

Beograd, 19. septembra. AA. Nemški poslanik Heeren je odpoval na večdnevn dopust. Za njegovo odočnost bo vodil posle poslanstva poslaniki svetnik Janon.

Lepa svečanost posvetitve evangelske cerkve

Lendava, 19. septembra. Preteklo nedeljo je bila naša Lendava prav živahna. Bil je velik praznik prekmurjskih evangeličanov, posebej pa še onih iz lendavske župnije, ki so imeli v svoji sredini svojega vrhovnega dušnega pastirja, da jim je posvetil novo cerkev. V Lendavi so se zbrale pri tej priliki velike množice evangeličanov iz gornjega Prekmurja, ki se niso strašili dolge poti, ampak so prihili iz najoddaljenejših krajev, tam od Hodoša, Slavec in od drugod. Slovesnosti se je udeležilo tudi lepo število gostov. Lendava je bila vsa okrašena z državnimi zastavami. Evangelski škof dr. Pop Filip se je pripeljal z avtomobilom že v soboto popoldne. Pri slavlolu so se zbrali k sprejemu zastopniki oblastev, društva in korporacij in verniki. Škof je najprej pozdravil mala Žgurova Danica in mu izročila šopek rož. Nato so ga pozdravili sreski načelnik dr. Kartin, ki je zastopal g. bana, predsednik občine in domači župnik.

Poleg velike množice so se zbrali v nedeljo k cerkvenemu opravilu zastopniki oblastev, društev in korporacij in oba narodna poslanca g. Benko Josip in Hajdinjak Anton, okrog škofa pa so bili evangelski župniki iz Prekmurja, iz Legrada, iz Radgone in iz Madžarskega. Bogoslužje se je vršilo istočasno v novi cerkvi in zunaj na obširnem prostoru pri cerkvi. Škof dr. Pop se je na koncu cerkvenih opravil v patriotičnem govoru spomnil našega narodnega vladarja. Številno poslušalce je pri srčni nacionalni govor gnil do solz, zlasti se, ko je pozval navzočne, da sprejmejo to le brzojavko: »Nj. Veličanstvo kralju Aleksandru I. Beograd. Več tisoč evangeličanov, zbranih na slovesnosti posvetitve nove evangelske cerkve v Lendavi, ima čast, da izrazi svojemu viteškemu in ljubljenu vladarju izrazu nepokolebljive vernosti. Da živi Vaše Veličanstvo, da živi prejasni kraljevski dom! Navzočni so sprejeli te besede s trikotnim »Živio«. G. škof je svoj govor ponovil še zunaj in je množica z gromkimi »Živio« klicala svojemu vladarju.

Pozdravne brzojavke so bile poslane še ministroma za pravdo in za prosveto in banu dr. Marušiću, kateremu se je izrazil zahvala za podporo, ki jo je dal cerkveni občini. Po cerkvenem opravilu se je zbralo mnogo gostov pri svečanem kosilu, kjer je bilo izrečenih več govorov. G. škof se je spet najprej spomnil našega kralja in poudaril njegovo naklonjenost do evangelske cerkve, ki je dobila v Jugoslaviji ustavo in svobodo. Vaš dopisnik je pokazal g. škofu nedeljsko številko »Jutra«, v kateri je bil objavljen članek o tukajšnjih evangeličanih s slikama. G. škof se je zahvalil za to pozornost in izrazil željo, da se mu da ta številka Jutra. Na vprašanje, kaj lahko pove o svojih vtiskih iz lendavske svečanosti za javnost, je ljubeznivo izjavil: »Zelo sem vzradočen nad tako lepim uspehom svečanosti, ki se je udeležilo toliko ljudi brez razlike vere in narodnosti. Želim Lendavi najlepši napredek, da bi se razvijala v ponos naše lepe domovine v verni vdanosti našemu viteškemu in modremu vladarju kralju Aleksandru Karadjordjeviću.

Iz državne službe

Beograd, 19. septembra p. Za sreskega načelnika v Metliki je bil imenovan bank. svetnik g. Matija Kaki do sedanjih sreski načelnik v Metliki dr. Fran Krašovec pa je premeščen za sreskega načelnika v Slovenjgradu. — Poštni uradnik Ervin Kolbezen je premeščen iz Maribora na Muto.

Imenovanja

Beograd, 19. sept. n. Z odlokom finančnega ministra so dodeljeni: inž. Boris Počkar tobačni stani v Učini, inž. Dušan Exl tobačni tovarni v Ljubljani, inž. Ivan Oblak tobačni stani v Capljini in inž. Pavle Ferić tobačni stani v Prilepu.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačnost bo bržkone polagoma narasla; toplo, stalno, v gorskih krajih lokalno prehodno deževje mogoče.

Današnja vremenska napoved za četrti: V južnih Alpah zapadno vreme.

Naši kraji in ljudje

Jurij Verovšek

Ljubljana, 19. septembra
Ljubljana je izgubila enega svojih najposobnejših gospodarstvenikov, ugledna družina pa očeta in rednika, vzornega v skrbi za njeno vzgojo in obznanje. Dava je doma na stanovanju v Dalmatinovi ulici 2 umrl veletrgovec z železnino g. Jurij Verovšek. Krepkega, kakor je bil na pogled, je smrt pokosila prerano; star je bil 64 let. Zato je novica o njegovi smrti presenetila Ljubljano in vso ostalo našo javnost. Vendar za ožji krog smrt ni prišla nepri-

čakovano; — g. Verovšek je že nekaj časa boležal na srcu, tudi v pljučih se je pojavila bolečina in revmatičnost mu je že nekaj let slabila moči. Iskal je bil leka v zdraviliščih, ali naposled tudi njegova krepka moč niti ni mogla več kljubovati smrti. Dava ob pol šestih je v miru zatisnil oči.

Odšel je k večnemu počitku mož, ki mu je vse življenje bilo en sam delovni dan. Bil je brat ljubljanskega korenina, sin vrtnarja, brat pokojnega nepozabnega gledališkega umetnika. Prav kakor on je bil na znanja krepka skorja, na znotraj mehko jedro. V mladih letih se je posvetil trgovini. Podjeten, kakor je bil, se je v družbi svojega tovariša Josipa Schneiderja že leta 1899. osamosvojil. Mlada družabnika sta prevzela trgovino svojega šefa Karla Kavčiča in jo s skladno delavnostjo in podjetnostjo razvila v eno največjih trgovin z železnino in poljedelskimi stroji.

Za življenjsko družico si je bil pokojnik izbral gospo Mihaelo, po rodu Francičevo. V tih, nikoli skaljeni harmoniji se jima je rodilo devet otrok, od katerih sta starejši dve hčerki poročeni, gospodična Anica in sin Zorž sta že družabnika trdke, ostali otroci pa so v pripravi za poklice, za katere jim je blagi oče vestno ugledil pot. Sam zase skromen in resen, oster na sprotni hlimbe in lažne gloriole se Jurij Verovšek nikoli ni izpostavil v javnem življenju. A je vendar bil vsepovsod cel mož. V stanovski organizaciji je dolga leta vodil blaginjske posle, pri banovinski hranilnici je bil dolgoletni odbornik nekdaj počeščen izvolitvi za podpredsednika. Vsem narodnim organizacijam je stal zvesto ob strani. Veliko ljubezen do prirode je izpričevala zlasti njegova strastna pripadnost k zeleni bratovščini. Ob vsem tem je g. Jurij Verovšek navzlic svoji skromnosti imel silno širok krog prijateljev in spoštovalcev. Se prav posebno pa ga je spoštovala vse uradnost, vsi namočenci in sodravniki, ki jim je bil strog pa tudi očetovski dober gospodar. Kristalno čistega poštenja in mravljično pridne delavnosti je lahko zatisnil oči v mirni zavesti, da mu bo pri vseh, ki so ga poznali, trajno ohranjen najčastnejši spomin. Ugledni družini izrekamo iskreno sožalje.

Nočni požar sredi Žužemberka

Žužemberk, 19. septembra
V Žužemberku je v nedeljo okrog 24. ure nastal sredi trga požar. Plat zvonja je spravil iz postelje prestrašene žrtve, ki so zagledali sredi trga le velik ognjen žar in so se mislili, da gori več zgradb. Gorel je hlev posestnika Vincenca Urbančiča, ki je bil v zgornjih prostorih napolnjen s senom in slamo. Pravočasno so rešili le živino. Omeniti je potrebno domače gasilce, ki so se to pot se prav posebno izkazali. Prišli so na lice mesta takoj in se lotili z vso požarovalnostjo reševalnih del. Tako so pravčasno obvarovali Žužemberk večje požarne katastrofe, ki mu je že pretela. Od silne vročine so se pričela vneti sosedna poslopja, stoječa v bližini drug poleg drugega. Vestni gasilci pa so vsak nov plamen takoj pogasili in ogenj lokalizirali.

KULTURNI PREGLED

Miloslav Nohejl

(Literarno pismo iz Prage.)

Dokaj čisto — kdor le hoče zasledovati — se čuje v češkem literarnem svetu glas slovenskih reformatorjev: literatura bodi takšna in takšna in prikazuje to in to. Tako naj ima n. pr. večjo mero časovne, aktualne sodobne, kar očito današnje vsebine; naj stavi v ospredje romanov tipične človeške značaja našega časa, ideje, dejanja in uode, ki izražajo našo dobo v njenem kipenju, z njenimi solnčnimi in senčnimi stranmi. Teoretični, ki oznanjajo podobne zahteve, pa ne najdemo pri vseh pisateljih enakega razumevanja. Mnoge stvarjalne osebnosti, ki lahko prinesejo v književnost res kaj svojega, se ne dajo usmerjati po nikakih predpisih teoretičkov. Po svojem notranjem nagibu streme na področja, kjer same čutijo svojo pravo mesto, in tvorijo tako, kakor jim je dano po barvi njihove lastne nature, po njihovih osebnih usodnostnih doživetjih, po njihovem lastnem odnosu nasproti življenjskemu okolju. Druščice se iz literati, ki nimajo za svoje ustvarjanje takih bistvenih, notranjih vztraj. Ti se lahko usmerijo tako, kakršna so njihovejša čustva; oni so časovni in stremijo po tem, da bi vzbudili čim večji odmev v literarni sedanosti. In ga tudi vzbujajo. Tak je primer enega izmed uvaževanja vrednih talentov češke proze, Miloslava Nohejla.

Slavje za 15letnico osvobodjenja Prekmurja preloženo

Iz Dolnje Lendave nam sporoča odbor, da je namenjena proslava v dne 22. in 23. t. m. v Dolnji Lendavi zaradi zelo razširjene epidemije griže v Prekmurju preložena. Ker je premalo časa, obvešča odbor po tej poti vse osebno vabljene goste in vso javnost o tej prepovedi. Kdaj se bo proslava vršila, bomo naknadno sporočili. Kolikor vemo, je zaenkrat proslava odložena za tri tedne. Verjetno pa jo bo mogoče izvesti šele prihodnjega pomladi. V ostalem bomo naknadne sklepe prireditelne odbora še objavili. Griža je vprav zadnje dni začela precej razsajati, storjeno pa je od strani upravnih in zdravstvenih oblasti vse, da se epidemija čim bolj omeji in čim prej zatrdi.

Naši strelci na tekmah v Beogradu

Beograd, 19. septembra
V času od 9. do 15. septembra so bile v Beogradu strelske tekme za državno prvenstvo, ki se jih je udeležilo ogromno število izvežbanih strelcev strelskih družin iz vse države in je bil na tekmah častno zastopan tudi slovenski strelski sport po mariborski ekipi, ki je tudi letos dosegla razveseljevalne uspehe. Ekipo so tvorili podpolkovnik Bajo Stanešič, prof. Pero Cestnik, književski mojster Robert Vukmanič, puškar Dušan Hinič in visokošolec Tone Majer. Tekmovanja so se nadalje udeležile tudi gospe Marija Vukmaničeva, Greta Kušarjeva in Dragica Hiničeva. Škoda le, da je manjkala odlični strelci primarij g. dr. Robič, ki je bil službeno zadržan. Mariborska ekipa je bila na letošnjih strelskih tekmah za kraljevi pokal boljša kakor lani in je dosegla 300 točk več ter se je plasirala na tretje mesto. V končnem placementu je dosegel lep uspeh tudi akademik Tone Majer, ki si je priboril 4. mesto s 425 točkami. Na prvem mestu je Kragujevac Marković s 436 točkami. Vse državno prvenstvo si je priboril letos Beograjec Djoka Srećković, dočim je njegov nevarni tekmeč Mariborčan prof. Cestnik bil zelo nerazpoložen ter se plasiral komaj na 5. mesto. Pač pa je dosegel državno prvenstvo v malokaliberskem streljanju s 511 točkami. V tekmovalstvu dam pa si je priborila tudi letos državno prvenstvo gospe Vukmaničeva, med tem ko se je ga. Kušarjeva plasirala na tretjem, ga. Hiničeva pa na 4. mestu.

Huda nesreča pri razstreljevanju skal

Novo mesto, 19. septembra
V kamnolomu v Lokah pri Orehovicah napravljajo delavci granat. Pri razstreljevanju skal je bil med ostalimi zaposlen tudi 23letni delavec Miklavčič Viktor. Ko je napolnil navrtano skalo s smodnikom, je postavil v luknjo železni sveder, po katerem je pričel njegov tovariš nabijati s klavdivom, da bi se smodnik čim bolj stisnil v navrtano skalo. Zaradi premočnega nabijanja je nastalo preveliko trenje in se je smodnik predčasno vžgal. Nastala je velika detonacija, ki je oba delavca vrgla daleč v stran. Miklavčič se je ves krvav po rokah valjal po tleh v silnih bolečinah, med tem ko njegov tovariš ni dobil hujših poškodb. Hudo ranjenega Miklavčiča, ki ima razmesarjene obe roki, so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Nad Tržičem se je utrgal oblak

Tržič, 19. septembra.
Sinoči okrog sedme ure se je med bližnjimi in grmenjem utrgal oblak in hlo je kakor iz škafa. Več cest so se spremenile v deroč hudournik, ki je trgati cestnišča in odnašal s seboj vse, kar mu je bilo na poti. S Kokočnice je voda trgala zemljo in valile so se skale v dolino. Na vzhodni strani je voda vdira na pokopališče, kjer je uničila v dolžini več metrov

Pri apnenju v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefovca«, iztrebljenega črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notrajno medicino so dosegli celo pri polju stransko ohromelih s »Franz Josefovca« vodo najboljši uspehi pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefovca« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

zidano ograjo, mnogo grobov in poplavlja vse pokopališče. Istotako je voda pustila po cestah. Nasproti mestne siročiščice so je porušila več metrov visoka škarp, ki je potegnila za seboj še ogel Jecmanove hiše. Po deseti uri je polagoma neurje ponehalo, kljub temu pa je bilo mesto vso noč brez električne luči, kar je strah prebivalcev še bolj povečalo. Naši vrli gasilci so bili vso noč v pripravljenosti.

Dve obupanki nad življenjem

Ptuj, 19. septembra
Ze od sobote 15. t. m. se pogreša 21letna posestnikova hči Minka Mavčičeva iz Nove cerkve. Po njenem odhodu so našli domači poslovilna pisma, v katerih navede, da gre prostovoljno v smrt zaradi nesrečne ljubezni, ker jo je zapustil njen fant. V pismu tudi navaja, da ji je bila storjena sila in da je že dva meseca v drugem stanu.

Neki pasant na ptujskem dravskem mostu je opazil usodnega dne zvečer okoli 22. ure, kako je skočila v vodo neka oseba. Zaradi teme je le še videl, kako je neznanca oseba zakrčila nekajkrat z rokami, nato pa izginila v valovih. Domneva se, da je ta oseba identična z Minko Mavčičevo. Orožniki vrše poizvedbe.

V noči na torek je odšla s doma po kratkem družinskem prepiru 33letna najemnica Ivana Turkova iz Turmische pri Ptuj in se ni več vrnila. Ze zgodaj zjutraj pa je prihitel pastir Simon Vnuč vedat, da visi v graščinskem drevoredu na poti iz Ptuja proti Pobrežju neznanca ženska truplo na akaciji. Kmalu se je ugotovilo, da je šla v smrt Turkova zaradi družinskega prepira, ki je bil čisto malenkosten.

Kdo je samomorilec pri Medlogu?

Celje, 19. septembra
Včeraj popoldne so našli kosci v grmovju ob potoku Ložnici blizu Joštovega mlina v Medlogu pri Celju truplo neznanega moškega. Pri neznanu so našli brovnin, s katerim se je bil ustrelil v sence, srebreno uro in 54 Din gotovine. Obraz je bil popolnoma razpadel. Neznane je bil oblečen v lepo rjavo karisto obleko, okrog hlače je imel črn pas. Dokumentov niso našli pri njem. O najdbi je bila obveščena orožniška postaja. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na okoliškem pokopališču. Identiteto

Po obsodbi na vešala — na poti v svobodo

Razprava o obnovitvi procesa proti trem jetnikom, ki so bili izpod vešal pomiloščeni na dosmrtno ječo

Maribor, 19. septembra
Veliko je bilo v Mariboru, zlasti še v krogih naših juristov zanimanje za današnje razpravo pred malim kazenskim senatom glede obnove procesa proti trem obsojencem, ki jih je mariborska porota pred osmimi leti obsodila na smrt na vešalih zaradi zverinskega umora neznane moškega, ki so ga našli pred 14 leti umorjenega v Benediškem gozdu v Slovenskih goricah. Oblastvom se ni posrečilo niti v dolgi dobi 14 let dognati, kdo je umorilec, pač pa so na podlagi ljudske govorice kmalu prišli na zatožni klop kočarji Markuzijev iz Drvanje v Slovenskih goricah. L. 1921. jim sodišče ni moglo dokazati krivde in so bili izpuščeni na svobodo. Ker pa ljudje niso prenehali s sumničenjem, so morali Ivan in Josip Markuzi, posestnik Miha Zemljčič in Ivanova žena Ana Markuzi pred porotnike. Razprava je bila leta 1927. in je trajala ves dan. Porotniki so takrat spoznali vse štiri obsojence soglasno za krive in je bil obsojen Ivan na smrt na vešalih, Josip Markuzi in Ivan Zemljčič pa na dosmrtno ječo, a žena Ana na tri leta težke ječe. Po obsodbi je državno tožilstvo vložilo ničnostno pritožbo in je stol sedmorice sprejelo tudi dosmrtno ječo za Josipa Markuzija in Ivana Zemljčiča v smrt na vešalih.

Strasne smrti je trojico rešila samo kraljeva pomilostitev. Zastopnik vseh treh obsojencev, odvetnik dr. Komavli, pa ni miroval. Vsi trije se danes zatrjujejo, da so nedolžni glede umora. Odvetnik je zbral v roku osmih let ogromno dokaznega gradiva. Zaslišal je veliko število prič in je na podlagi vsega tega predlagal obnovitev

pro postopni sodišče v Mariboru. Zvedel je bil tudi, da so ljudje osumili umora nekoga znanega nasilneža in pretepača Vincenca Kurmika, ki je pred tremi leti umrl. Govorili so, da je na smrtni postelji zahteval orožnike in hotel izdati neko skrivnost. Orožniki niso prišli in tako je Kurmik odnesel skrivnost s seboj v grob.

Mariborsko okrožno sodišče je po osmih letih ugodilo obnovitvenemu predlogu odvetnika dr. Komavlija. Današnja dokazila razprava je trajala polnih osem ur. Razpravi je predsedoval okrožni sodnik Zemljčič, votanta sta pa bila dr. Kotnik in dr. Kolšek. Slednji je podal obširen, temeljit, 6 ur trajajoč referat. Navzroč je bil seveda tudi državni tožilec dr. Hojnika, ki je razpravi so prisostvovali odvetnik dr. Komavli in vsi trije obsojenci: brata Ivan in Josip Markuzi in Miha Zemljčič. Razprava je bila obnem revizija o verodostojnosti prič. Po končanem referatu g. dr. Kolška in po ple-dolajših zastopnika obtožencev dr. Komavlija in državnega tožilca dr. Hojnika se je senat podal k seji, ki je trajala precej dolgo.

Napeto so čakali vsi navzoči, zlasti obsojenci in branitelji na rezultat. Grobna tla je bila v razpravi dvorani, ko se je pojavil predsednik senata sodnik Zemljčič in razglasil, da je okrožno sodišče dopustilo obnovitev zaradi tega, ker dvomi v verodostojnost prič in ker so se pojavili novi momenti, ki utegnejo dokazati nedolžnost vseh treh obsojencev.

Naročite — čitajte
„LJUBLJANSKI ZVON“

no stran, izvemši nekatere fineše detaje. Iz tega je nastala nekam hladna epika, ki pa je polna idejnih in dejanskih dejstev, epika, ki lahko svojemu času kaj pove, vendar v nji ne čutiš naravnega, spontane življenjske poezije. Le te Nohejlove romanu nedostaja, in šele z njo bi bil živo, občutljivo delo.
Dr. Josip Knap.

Petar Mitropan, Ruski pisci

V založbi »Slavice« v Skoplju je izšla 162 strani obsegajoča knjiga eseev in člankov, ki jih je literarni zgodovinar in kritik Petar Mitropan posvetil raznim ruskim pisateljem. Ti eseeji, raztreseni doslej po beograjskih in drugih mesečnikih, so bili vredni, da izidejo v knjigi. Spisani so sicer za širše občinstvo, a prav v tem je njih prednost: avtor, ki temeljito pozna enov, je zastavil ne le vse svoje obsežno znanje, marveč tudi vso kultivirano gibčnost in lepoto svojega sloga, da prikaže čitatelju nekatere predstavitelje ruske literature, njih osebnosti in književne ideje. Njegovo knjigo čitaš z resničnim užitkom; tudi onemu, ki je prodrl že nekoliko globlje v rusko literaturo, pove orof. Mitropan marsikaj novega.

V prvem članku »Jugoslovenska štampa o Puškinovom dvojuju i smrti«, podaja pisec glasove tedanjih srbskih in hrvaških listov o Puškinovi smrti (l. 1837) in kaže, kakošni so bili tedanji stiki med rusko kulturo in slovanskim jagom. Dva lepa članka sta po-

Kakor blesk večnega snega na planinah —

Zvečer

Vsa nesnaga izgine iz perila, če ravnaš z njim po Schichtovi metodi. Čez noč, ko se perilo z žensko hvalo namaka, se nesnaga odmoči — drugi dan pa čisto izgine, ko ga opereš s Schichtovim terpeninovim milom.

Zjutraj

To je vse delo, če perete po

SCHICHTOVI
METODI

ST. J. 3-34

Izletniški vlaki bodo vozili do 15. oktobra

Ljubljana, 19. septembra.
Na splošno željo potujočega občinstva se podaljša promet izletniških vlakov do 15. oktobra na sledečih progah: Ljubljana gl. kol. — Bistrica Boh. Jezero in Rateče. Planica, Kranj — Tržič, Ljubljana gl. kol. — Kamnik mesto, Ljubljana gl. kol. — Karlovac, Grosuplje — Kočevje, Trebnje na Dol. — St. Janž na Dol. in Novo mesto — Straža-Topolce.

Na navedenih progah se bo vršil ob nedeljah do 15. oktobra promet potniških vlakov v dosedanjem obsegu in po vsemu redu, kot se je vršil doslej ob nedeljah in praznikih.

Na Goranjsko odhaja izletniški vlak iz Ljubljane gl. kol. ob 5. uri 10 min. s priključkom v Kranju za Tržič in na Jesenice za Bistrico Boh. Jezero in Rateče. Planico, ter se vrne v Ljubljano gl. kol. ob 22. uri 05 min. s priključkom iz Bistrice Boh. Jez. Rateče-Planice in Tržiča.

Poleg tega vozi do 15. oktobra na progi Jesenice-Rateče-Planica ob nedeljah potniški vlak, ki odhaja iz Jesenice ob 20. uri 56 min.

Zato pa izostane do 15. oktobra ob nedeljah na progi Jesenice-Rateče-Planica mešani vlak, ki odhaja iz Jesenice ob 6. uri 16 min. ter na progi Kranj-Tržič potniški vlak, ki odhaja iz Tržiča ob 19. uri 06 min. in potniški vlak, ki odhaja iz Kranja ob 19. uri 49 min.

Proti Kamniku odhaja izletniški vlak ob 5. uri 48 min. iz Ljubljane gl. kol. in se vrača iz Kamnika ob 21. uri. Zato pa izostane do 15. oktobra ob nedeljah potniška vlaka z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 6. uri 08 min. ter iz Kamnika ob 7. uri 25 min.

Na Dolenjsko odhaja izletniški vlak ob 5. uri 44 min. iz Ljubljane gl. kol. in ima zvezo proti Kočevju, St. Janžu na Dol. in Straži-Topolcam. Pri povratku odhaja iz Karlova ob 17. uri 03 min. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 22. uri 08 min. s priključki iz Kočevja, St. Janža na Dol. in Straže-Topolce.

Zato pa izostane do 15. oktobra ob nedeljah na progi Ljubljana gl. kol. — Karlovac potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7. uri 32 min. s priključki na stranske proge ter v obratni smeri potniški vlak, ki prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 20. uri 36 min., ter na progi Trebnje na Dol. — Novo mesto mešani vlak, ki odhaja iz Trebnja ob 6. uri 55 min., ter v obratni smeri mešani vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 8. uri 34 min.

Vsi navedeni izletniški vlaki vozijo vsako nedeljo do 15. oktobra in bodo vozili torej zadnjič 14. oktobra.

večena Turgenjevu (Intimni lik I. Turgenjeva in I. Turgenjev in P. Viardo), tretji članek pa obravnava epizodo iz odnosa med Turgenjev in Dostojevskim. Iz članka »F. M. Dostojevski v ruskoj kritiki« izvem marsikaj zanimivega o tem, kako je »velikova« avtorja »Bratov Karamazovih« presojava domača kritika od začelka do danes, do Bahtinove pomembne knjige »Problemi ustvarjanja Dostojevskih«. Esee o Levu Tolstojem skuša na nekoliko straneh orisati vso pomembnost njegove osebnosti ter umetniškega in verskega — moralnega dela. Posebno topel je članek o Vladimirju Korolenku, s katerim se je avtor osebno slikal. Prof. Mitropan obravnava Korolenko predvsem kot osebnost: v tem je bil čudovitejši in popolnejši kakor v svojem književnem delu. Prav prikupno piše avtor tudi o delu A. P. Čehova, v eseju o Buninu pa je fino orisal literarni profil lanskega Nobelovega laureata. Zbirko zaključuje studija »Poeničski romanik, ki v nji pisec obravnava motiv Neznanne dame predvsem pri ruskem pesniku A. Blok, zatem pa tudi v jugoslovanski poeziji (Vladimir Nazor, Jovan Dučić, Tin Ujević, Sima Pandurović in dr.).

Mitropanovi »Ruski pisci« so v vsakem pogledu prikupna knjiga, ki čitatelja ne razočara, dael ga tudi ne napada in globoko ne vznemirja: v nji je pozni odev tiste zrel literature — znane in kritične kulture, ki se je razvila pred vojno okrog ruskih tiskarjev in vodilnih literarnih časopisov. Prof. Mitropan si je arheološki jezik tolikanj privoščil, da prihaja njegovo bistro

Kino Kanižka predvaja v korist tega križa v četrtek, petek, nedeljo in deljke lepo filmsko delo »Champs«. V to odpade predstava zaradi akademije tega križa, ki bo v čitalnici. Kinopred- se prično zdaž že točno ob 20. uri.

Reke se čistijo same

Nevidna sanitarna policija v onesnaženem vodovju

Da stopajo reke v mesta običajno kraljice čiste in jih ostavljajo nepopisno onesnažene, je znana stvar. Za primer vzemimo Seino pri Parizu. Nad Asnièreskim mostom je nje struga pokrita z belim peskom, v vodi plava nešteto rib, ob bregovih se bohoti zeleno rastlinje. Od kraja, kjer se izliva v Seino veliki zbiralni kanal Clichyja, pa izgine vse to kakor zakleto. Ta kanal prinaša tok črne, z mastnimi očesi, zamaški, živalskimi trupli in vso drugo nesnago prepojene vode, ki se pomeša v tok reke. Ob njenem desnem bregu se kupijo sivo blato, ki je pomešano z organskimi ostanki, in ustvarja sipine, ki se spreminjajo od časa do časa v smrdljive otoke. Iz tega blata je tudi vse rečno dno. Na površino se dvigajo mehurji plinov, ki dobe v vročem času premer do pol drugega metra. To so plini na dnu razkrajajočih se snovi. Da v takšni vodi ne more živeti niti riba niti rastlina, je umljivo.

Podobno kakor s Seino pri Parizu je v večji ali manjši meri tudi z drugimi rekami okrog mest. Takšna voda seveda tudi za človeško gospodinjstvo ne pride v poštev.

štev. A vendar so še tako zamazane reke v neki oddaljenosti od mest, ki znaša povprečno 20 km, spet tako čiste kakor nad njimi. Kako je to mogoče?

Zasluga gre tu v prvi vrsti nekim drobnim bitjem, glivicam in mikrobov, ki jim je življenjski cilj, da se hranijo z vso nesnago vode. Njih delovanje pa se ne omejuje samo na rečna vodovja, temveč tudi na odpadno, z vsemi mogočimi kemikalijami ponesnaženo, včasih temno vijoličasto, žvepleno rumeno, vročo in kadečo se vodo iz tovarn, ki onečaja reke in potoke v industrijskih krajih in onemogoča življenje vsakemu višjemu bitju. V takšni vodi nastopajo ta drobna bitja pogostoma v tolikšnih množinah, da so bregovi in dno pokriti z njimi kakor z rumenkasto kožo. V tej koži pa se naseljujejo spet neke alge, ki imajo za pomen, da nesnago očistijo. No vodo sprežajoč, napolnijo s kisikom.

Važna znanstvena stroka se bavi z delovanjem teh drobnih bitij, ki kot nekakšna nevidna sanitarna policija popravljajo to, kar je človek zagrešil nad čistostjo narave. Seznanji te znanosti navajajo preko

300 alg in vodnih glivic ter preko 500 živalic, ki obljudejo po stopnji očisteno, sti tri pasove vodovja, pas največje ponesnaženosti prehodni pas in pas čiste vode.

V prvem pasu je polno visoko molekularnih beljakovin in ogljikovih hidratov, ki jih glivice in infuzorije razcepijo s tvoritvijo žveplenege vodika in žveplenege železa. V drugem pasu žive vsakovrstne alge, ki proizvajajo kisik, s čimer se omogoči življenje tudi višjim bitjem. V ta pas se upajo že posamezne ribe. V tretjem pasu je življenje spet normalno in v vodi je že toliko kisika, da jo človek občuti kot pitno.

Kdor je imel kdaj priliko, da je s svojim raziskovanjem pogledal v popolnost in neumljivo razboritost takšnih podrobnih, ravni dogajanj kakršni je samočiščenje vodovij, bo dobil pred naravo, ki deluje tako pokojno z najmanjšimi pripomočki, nemara še večje spoštovanje, nego če jo spozna na njenih silovitih katastrofah in dejanjih. Šele potem razumeš pravi smisel starega reka, da je narava v najmanjšem največja.

PRAVEK IZMLA STEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVILJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIODBUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: BOLGARKA (z ljubljanskega festivala)

Naslovna slika: JAN VERMEER: »PISMO«

LISAJI (Prvi socialen poskus v rastlinskem svetu) — STARŠI GENIALNIH OTROK — KJE JE ZRAK NAJBOLJ SUH? — Dr. Fred Crobath: IZ KRANJA V CHICAGO (3) — Margita Matches: DIVJI PARADIZ (35) — PISATELJI, PREROKI (A. D.) — ČLOVEK IN DOM (Božo Gvardijančič: Odnos med projektantom, stavbnim gospodarjem in stavitnikom) — SAH — ZA MISLECE GLAVE — NEKAJ ZA VSE — Na platnicah: HUMOR (Adamson) — KRI ŽALJKA Z OBRATNICAMI — ANEKDOTE

Priloga: Dr. Vlad. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din. TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Marina se pripravlja na poroko

Nosila bo svatbeno oblačilo iz angleškega blaga

To je, kakor ste najbrže sami ugenili — princesa Marina, nevesta princa Jurija. Ko je stopila mlada dama te dni na londonska tla in jo je spričo množice ljudi objel njen zaročenec, je bila masa kakor elektrizirana. Princesa Marina je dobila takoj ime, ki gre na Angleškem od ust do ust — Princess Charming!

An ni ostalo samo pri tem. Pri zadnji razstavi rož v angleški prestolnici so se nevesti najmlajšega sina angleškega kralja poklonili tudi s tem, da so imenovali po njej neko vrtnico. Pripravljajo pa še cigarete, puder in kdo ve še kaj z imenom princese Marine.

Priprave za poroko princa Jurija s Marino so poglaviti predmet londonskih pomenkov. Seveda se mnogo debatira tudi o tem, če se bo vršila ena sama poroka ali dve. Gre namreč za to, da sta ženini in nevesta različne veroizpovedi. Princesa Marina je grško-ortodoksne vere, princ Jurij pa član anglikanske cerkve. Zato ni izključeno, da bo poroka najprej v Westminster-ski opatiji, potem pa še po grškem obredniku v bayvaterski cerkvi. O teh vprašanjih razpravljajo zdaj v Balmoratu, kjer sta angleški kralj in kraljica.

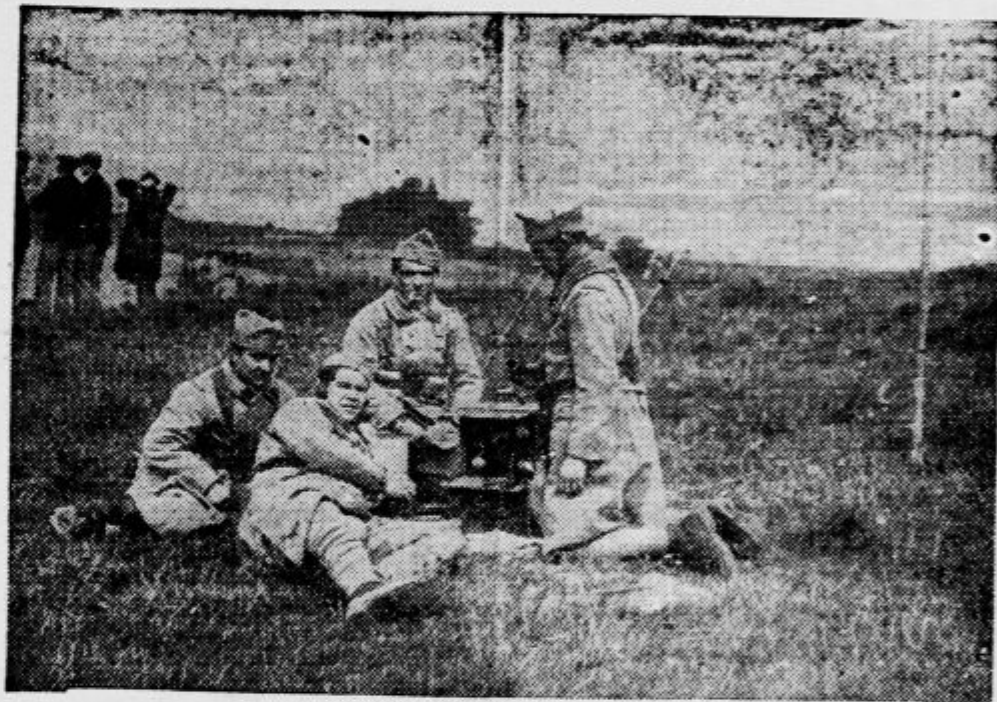
Princesa Marina pa se tudi vneto pripravlja na trenutek, ko bo stopila pred oltar, da poda svojemu ženinu roko za dosmrtno zvezo. Svojo poročno obleko je najprej kraljica naročila v Parizu, toda stroga kraljica Mary jo je baje pregovorila, da ji bodo

svatbeno oblačilo izdelali v Angliji. Eno, kako Angleži drže na geslo: Svoji k svojim! Po vsji priliki bo obleka izključno iz angleškega tvojara, kar bo obenem reklama za domače blago.

Princesa Marina in princ Jurij

Tudi radio se pripravlja

Pri nedavnih francoskih manevrih so preizkuševali tudi radijske naprave, ki so potrebne moderni vojski na bojišču

Vsakdo zadovoljen!

Fridite, izberite pri nas blago za oblačila za jesen in zimo. Prav zadovoljni boste z veliko izbiro oblek, povrnitkov in sušenj ter z nizkimi cenami.

Drago Schwab, Ljubljana,
Aleksandrova cesta.

Svetlolasa vohunka

Pri svojih letošnjih vojaških manevrih so stali angleški vojski pred naslednjim nalogo: Čete iznišljene velesile Nordanijske se skušajo izkroiti na obrežju pri Yorkshireu in hočejo prodreti v notranjost dežele. Obrambne čete v Yorkshireu so zategadelj imele nalogo preprečiti vdor sovražnih čet na angleško ozemlje.

To bi se jim bilo tudi nedvomno posrečilo, da so ni bila na večer pred odločitvijo v njih taborišču pojavila čedna in elegantna ženska. Vsi so jo smatrali za tukjo, ki je prišla v Yorkshire na letovišče. Zaradi tega so častniki in vojski prav radi dajali odgovore na njena naivna vprašanja. Šele naslednje jutro pa so spoznali, da jim je bila nastavišena past in da so mnoge tajne izdali vohunki, ki so jo poslali v sovražniško taborišče nasprotniki, da bi z lokavo zvijačo izvalila od njih večer vojaških operacij.

Vohunka je izvrstno rešila svojo nalogo. S pomočjo tajnega oddajnega aparata se ji je posrečilo preskrbeti sovražniku potrebne informacije. Posledica tega je bila, da so čete Nordanijske kljub hrabrosti branilcev obale naslednji dan vkorakale v Hull. Večakor je treba priznati britskim vojakovodjem, da skušajo na vsak način dati svojim vojaškim vezbam čim verodostojnejše vojaško lice.

Poljubi slavnih mož

Pred nekaj desetletji se je pripeljal v Pariz sentimentalni Anglež. Imel je s seboj svojo hčerko, ki jo je peljal k pisatelju Emilu Zoli ter ga prosil, naj jo poljubi. Zola je izpolnil prošnjo. Anglež si je za beležil natančen čas in kraj tega dogodka. Potem je povedal Zoli, da so njegovo hčerko poljubili že Tolstoj, Carducci, Maksim Gorki, Carmen Sylva in Pavel Mantegazza.

Postani in ostani član „Vodnikovih družbe“

Nemški strupeni plini za Japonsko?

V Londonu se mnogo debatira o nemškem potovanju dr. Ilgenja, finančnega strokovnjaka družbe I. G. Farben, ki je znana kot dobaviteljca najbolj strupenih plinov na svetu, na Japonsko. Podoba je namreč, da se pripravljajo med Nemčijo in Japonsko sporazum glede nemškega eksporta strupenih plinov v zamenjavo za izdelke japonske bombazne industrije. Nemčija bo poleg strupenih plinov dobavljala Japonski tudi drug kemični vojni material.

Šahovski mojster Francije

V nedeljo se je zaključil francoski šahovski turnir za l. 1934. Za šahovskega mojstra je bil na koncu iger proglašen Viktor Kahn iz Nice, ki je dosegel 8 točk. Kahn ni izgubil nobene igre. Prvi za Kahnom je bil Raymen, ki je dosegel 7 točk.

ANEKDOTA

K berlinskemu zdravniku Marku Herz, ki je umrl že l. 1803, je prihajal večkrat bolnik, ki je silno poznaval medicinske knjige ter se je nadejal, da bo s tem ozdravel. Ko je dr. Herz zopet nekoč našel pacienta z zdravniško knjigo v roki, mu je rekel: »Svarim vas, da se ne zaupate preveč tej modrosti, kajti utegne se vam zgoditi, da lahko umrete na kakšni tiskovni napetki.«

VSAK DAN ENA

Samo še trenutek potrpljenja, Joe, meni se boče napraviti posnetek tega prizora (Gledaj)

Deset let

v amaconski džungli

Tragedija znanstvene ekspedicije, ki so jo kanibali spekli na ražnju

Reuterjeva agencija poroča iz ecuadorskega Quita:

Po skoro desetletni odsotnosti se je vrnil med civilizirane ljudi dr. Hermann Huth, edini preživeli mož 24 članske ekspedicije, ki je odrinila pred desetimi leti v amaconske džungle pod vodstvom raziskovalca dr. Otta Schulza. Deset članov odprave so ujeli, spekli ter pojedli ljudozrci iz rodu Džibero, skupine Boro, ostali so podlegli neizrečenim mukam malarije in izčrpanosti na potovanju.

Vodja ekspedicije dr. Schulz je zbral okoli sebe 24 antropologov, prirodoslovcov in botanikov ter se z njimi odpravil proučevati nezdruženo, večinoma tudi neobljudeno ozemlje, ki leži v Južni Ameriki med Amazonko in reko Putomajo. Odprava je odrinila na pol letos pred desetimi leti iz Cuzca v Peruju. L. 1927 je bilo pri življenju še 11 mož. Ko so dospeli do reke Pastaze, pa so jih napadli kanibali, jih ulovili

in drugega za drugim spekli na ražnju.

Prvi, ki je na ta način prišel divjakom v roke in postal njih žrtev, je bil vodja ekspedicije dr. Schulz. Dr. Huth, ki je pričeval temu prizoru, se je ob strašni smrti svojega vodje onesvestil. To je povzročilo, da se ga je neki ljudozher usmili in se zavzel zanj. Huth je spoznal, da bo rešil svoje življenje samo s tem, če se oženi z divjakinjo. To je storil in je živel pet let kot čarovnik med ljudozrci. Vendar pa ni imel lahkega stališča. Neki vrah džibarskega rodu je videl v njem opasnega tekmeča in ga je tako sovražil, da je zahteval od njega neprestano novih čarovnij. Videč, da je njegovo življenje v opasnosti, je dr. Huth zbežal s svojo ženo v trenutku, ko ni bilo džibarskih vojščakov doma. Cele tri mesece sta se dr. Huth in njegova žena prebijala skozi brezkončno džunglo, sledječ sta le dospela do neke Morganove misijonske postojanke in rešila svoji življenji.

S francoskih manevrov

Maršal Petain je osebno nadzoroval zadnje francoske vojaške vaje

Posebna policija proti beračem

Glede na vedno večjo beraško nadlogo, ki naravnost grozi uničiti tukajši promet v Egiptu, je ondodna vlada sklenila osnovati posebno policijo, ki ji bo edina naloga razganjati in zapirati berače. Ze lani je izdala egiptska vlada dekret, ki označuje beračenje za javni prestop. Ta ukrep pa je v Kairi, Port Saidu in Aleksandriji bore malo zalegel. Berači so kljub temu neprosjačili toliko »milodarov«, da jih ni prav nič strašil pardnevni zapor. Beračenje jim je namreč prinašalo ogromne dobičke. Kako uspeva beračenje v teh krajih, izhaja nazorno iz dejstva, da je še pred kratkim neki berač oropal neko beračico ter ji uplenil 2000 funtov.

Med odmorom v Ženevi

Francoski zunanji minister Louis Barthou je navzlic svoji teletni starosti še vedno mladeniško čil in svež ter ima tudi dovolj humorja, da stisne med kakšnih konferenčnih odmorov v ženevskih zasedanjih roko čuvarju postave

Štorklje in orli

V nekem majhnem kraju v Turčiji so pred kratkim opazovali zanimiv primer vojne v živalskem svetu. Nasprotniki sili sta bili kakšnih 300 štorkelj in 60 orlov, spor pa je nastal zaradi tega, ker je šest orlov napadlo neko gnezdo štorkelj, umorilo štorkljača in samico ter ugrabilo mladiča.

Naslednjega dne so hoteli orli napasti neko drugo gnezdo, a so ga našli praznega, kajti štorklje so takoj spoznale njih nakane in spravile zarod na varno. Zbrale pa so se iz vsega okoliska skupaj in sklenile maščevalni pohod na orla.

Mladiče so pustile pod močnim varstvom zadržati, kakšnih 300 samcev in samice pa je odletelo v bojni vrsti naravnost proti orlovskemu gnezdom. Vnela se je huda bitka, med katero je padlo 12 štorkelj in jih bilo 50 ranjenih, orlov je pa padlo 20 in vsi ostali so bili ranjeni. Odletel imajo štorklje pred orli mir.

Demanti in biseri z „Morrocastlea“

Ameriški listi poročajo, da je bil na predlog preiskovalne komisije aretiran drugi radiotelegrafist z »Morrocastlea« Alagna. Mož, ki je osumljen tudi umora kapitana Willmota, zahteva ponovno zaslišanje in pravi, da bo izpovedal senzacionalne stvari, ki bodo v prid nadaljnjemu razvoju preiskave, ki hoče na vsak način pojasniti, kako je nastal ogenj na ladji.

V blaginji glavnega manipulant na »Morrocastleu« so našli veliko množico demantov in biserov, ki jih je blaginjak zaprl v blaginjo za neko potnico na ladji, ki je bila rešena med prvimi. Zdi se, da so bili dragulji namenjeni za kubanske politične begunce v New Yorku.

Vdova Fallièresa umrla

V Loupillonu, majhni vaški naselbini departementa Lot et Garonne je preminula te dni vdova po bivšem predsedniku francoske republike ga. Amanda Fallièresova.

Miss Indijanka

Tekmo za krasotico sveta, ki bo, kakor vsako leto, tudi letos v ameriškem Galvestonu, se bo poleg drugih kraljic lepote udeležila tudi miss Indijanka, ki upa, da bo s svojimi simboličnim diademom porazila svoje so-tekmovalke

Smrt pravnujke Leva Tolstega

Po dolgi bolezni je v Londonu preminula pravnujka pisatelja Tolstega, plesalka princesa Serafina Astafijeva. Dosegla je starost 50 let. Astafijeva je šla že v svojem 10. letu k carskemu baletu in je bila znana plesna umetnica. Veliko prijateljstvo jo je vezalo s pokojno Ano Pavlovo.

Moda v jeseni

Elegantna dopoldanska obleka

Karlovič, Tinajre

Upornica

Roman

»Nu, lep sem videti!« je rekel. »In ta neumni doktor me zdravi za črevesni katar!... Ali res ne vidi, da sem ves rumen? Poglej me, Jozana, kaj ne, da sem rumen? Da nisem?... Naprej sem vedel, da porečeš ne... Rumem sem kakor kutina; ne, tega mi ne utajiš!... In to pomeni, da imam raka...«

Drugič je imel srčno napako, Brightovo bolezen ali bolezen hrbtne mozga... Videl se je hromega, v vozičku na kolesih... Neprestano ves zaverovan v svojo nadlogo, se je pritoževal, da nima dovolj sočutja z njim. Prisiljena nedelavnost ga je spričo poslabšanja njegovega denarnega položaja dvojno bolela. Neznosna mu je bila misel, da žena dela zanj in da si mora gospodična Miralova, njegova stara teta v Chertresu, od ust utrgavati, da ga podpira... Obenem je pa terjal najdražja zdravila, najboljšo hrano in najskrbnejšo postrežbo, in ker je Jozani grozil, da bo skočil skozi okno in jo tako rešil svoje navzočnosti, je dosegel od nje vse, karkoli je hotel, mogoče in nemogoče...

Jozana je bila brez moči nasproti temu izsiljevanju, ki je iskalo njenega sočutja in posegalo celo v območje telesne strasti, kadar je Pierru po daljši dobi brezbriznosti mahoma prišlo na misel, da je

postal zaljubljen in ljubosumen... V objemu tega moža, ki ga je nekda z vso dušo ljubila in ki je še zdaj čutila do njega nekakšno materinsko nežnost, je obhajal Jozano nepremagljivo stud, upor vseh njenih čutov. Njeno zdravo, čisto telo se je grozilo pred bolnim telesom... A v svojem usmiljenju do Pierreove revščine se mu ni hotela in ni mogla odtežati... Po takih strašnih nočeh je nepremagljivo koprnela po Mauriceu. V njegovem objemu se ni čutila ponižane, o ne, še očiščeno se je čutila v plamenih poltne sle, ki sta jo imela z Mauriceom za ljubezen...

In vendar se je vračala k možu; spadal je k njej, k njenemu življenju, bil je del nje same, zrasel z njo v mnogoletni navadi. Bolan je bil in nesrečen, nikogar ni imel razen nje: zato ga ni hotela nikoli zapustiti.

Pierre je ležal v svoji postelji in duhal odmašeno stekleničico z etrom. Vonj po etru, ki ga Jozana ni mogla trpeti, se je širil po sobi...

»Nehaj, Pierre,« je tiho poprosila; »potem ti bo pa slabo.«

Potožil je, da čuti v tilniku skelečo bolečino in da mu v hrbtenici nekaj drhti...

»Roke in noge imam mrzle kakor led... Potipaj! Da, da, drgni me, tako... še bolj!... Kri se mi ne pretaka... Mišice v obrazu so mi kakor hrome...«

Čvrsto je zdrgnila možu roke. Med tem, ko se je trudila z njim, je Pierre stokal:

»Tam... tam... oh, saj ne delaš prav... Daj mi grejačo...«

Stekla je v kuhinjo, prižgala plin, pogrela vodo... Počasi se je Pierre pomiril.

Ispraševal jo je o »Ženskem svetcu«, o gospe Foucartovi in gospodični Bonovi in o malem Floryju, in šele med tem nenadoma opazil, da je žena od upehanosti in lakote na pol nezavestna.

»Oh, jedla še nisi, ubožica!... Hitro pojdi! Marie ti je pripravila večerjo.«

Jozana je v petih minutah pojedla ostanek juhe in raguja, nekaj sadja in žlico kompota. Nato si je privezala predpasnik, pospravila z mize in pometla drobtinice, ki so bile padle na tla. To poseleko delo je opravljala kot dolgočasno, a potrebno in ne poniževalno dolžnost... Uboštvo, ki je v njeni domači hiši kazalo prijazen in veder obraz, med tem ko ji je v njenem lastnem gospodinjstvu brezradostno in odurno stopalo naproti, ni bilo strlo njene prirojene odločnosti. Iz nje je Jozana zajemala čuvstvo ponosa, zavest svoje moči, čedalje več potrpežljivosti in čedalje več poguma...

Ko je bila obednica v redu, je utrla visečo svetiljko, prižgala majhno namizno luč in se vrnila v spalnico, od koder jo je klical Pierre.

»Ali prideš, Jozana?... Pol desetih je...«

»Vem...«

»Ne pojdeš spat?«

»Ne, nocoj imam delo... Pripraviti moram »Listnico uredništva« in »Modno poročila.«

»Tak pusti to... Saj lahko jutri nekoliko prej vstanem.«

Kupujte najboljšo in najcenejšo

peči „Soko“

in prihranili boste na gorivu in materijalu. Na tisoče prodanih, na tisoče zadovoljnih!

Dobiva se v vsaki trgovini z železnino.

Izdeluje:

VOJVODJANSKA

IVNICA, d. d., Novi Sad

PREHODNA DEKLISKA DOBA JE MED 12. in 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energin« za jačanje krvi, živcev in teka.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah, pol-litrska steklenica Din 35.—

Reg. S. br. 4787-32

Naznanjamo, da je preminil naš soustanovitelj in družabnik, gospod

Jurij Verovšek

veletrgovec

ki ga ohranimo v trajnem hvaležnem spominu.

7994

V LJUBLJANI, dne 19. septembra 1934.

CENTRALA ZA STARO ŽELEZO

DR. Z. O. Z. LJUBLJANA.

Tvrška Schneider & Verovšek, trgovina z železnino, naznana vsem znancem in prijateljem, da je bil po božji volji danes odpoklican k večnemu počitku njen dolgoletni družabnik, gospod

Jurij Verovšek

VELETRGOVEC, PODPREDSEDNIK BANOVINKE HRANILNICE, BLAGAJNIK ZVEZE TRGOVSKIH GREMIJEV V LJUBLJANI I. T. D.,

In prosim, da mi ohranili neumornega sodelavca v častnem spominu.

7983

V LJUBLJANI, dne 19. septembra 1934.

Predsedstvi Zveze trgovskih združenj za Dravsko banovino in Združenja trgovcev v Ljubljani sporočata, da je preminil član zveznega predsedstva veletržec, gospod

Jurij Verovšek

Pokojnega tovariša, ki je bil 14 let zvezni blagajnik in je dolgo dobo odlično sodeloval v ljubljanskem trgovskem združenju, ohranimo v častnem spominu.

Zemeljske ostanke pokojnega spremimo k večnemu počitku v petek, dne 21. septembra ob 16. uri.

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 19. septembra 1934.

7991

IZPOLNILA SE JE VOLJA VSEMOGOČNEGA. PO SVOJE PLAČILO JE ODŠEL PO TRUDAPOLNEM DELU IN TEŽKI BOLEZNI NAŠ ISKRENO LJUBLJENI IN SKRBNI SOPROG, PAPA, STARI OČKA, STRIC, ZET, TAST IN BRATRANEC, GOSPOD

JURIJ VEROVŠEK

TRGOVEC

DANES OB 3/4. URO ZJUTRAJ, PRIPRAVLJEN S TOLAŽILI SV. VERE ZA POT V VEČNOST.

K VEČNEMU POČITKU GA SPREMIMO V PETEK 21. SEPTEMBRA OB 16. URI IZ HIŠE ŽALOSTI, DALMATINOVA ULICA 2, NA POKOPALIŠČE, K SV. KRIŽU.

PROSIMO TIHEGA SOŽALJA IN MOLITEV ZA POKOJ NJEGOVE DUŠE.

LJUBLJANA, DNE 19. SEPTEMBRA 1934.

ELA VEROVŠEK, ROJ. FRANČIČ, Soproga.

MARIJA KOROŠEC, ELA ZUPAN, ANICA, ŽORŽ, JOŽE, TONE, BETKA, BERTA, MARJAN, OTROCI; MIHAEL FRANČIČ, TAST; DR. VIKTOR KOROŠEC, UNIV. PROF., MIRO ZUPAN, STAVEBNIK, ZETA; MARJANCA, VNUKINJA, IN OSTALO SORODSTVO.

Močan pogrebni svetod
Občina Ljubljana

JAVLJAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE ZA NAS TAKO ZASLUŽNI GOSPOD

VEROVŠEK JURIJ

VELETRGOVEC IN PODPREDSEDNIK NAŠE HRANILNICE

DANES ZJUTRAJ UMRL.

OHRANILI MU BOMO TRAJEN IN ČASTEN SPOMIN.

LJUBLJANA, DNE 19. SEPTEMBRA 1934.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA.